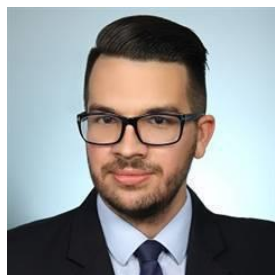

Innowacyjność Polski

Chartbook

Marzec 2021

Analitik prowadzący:
Michał Kolasa
michal.kolasa@pfr.pl

Biuro Analiz PFR S.A.:
pawel.dobrowolski@pfr.pl
andrzej.kochman@pfr.pl
michal.kolasa@pfr.pl

Spis treści – kliknij w odnośnik, aby przejść do wybranych treści

1. [Badania i rozwój – str. 4-8](#)
2. [Wydajność gospodarki – str. 9-15](#)
3. [Eksport zaawansowanych technologii – str. 16-23](#)
4. [Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w Polsce – str. 24-28](#)
5. [Rankingi innowacyjności – str. 29-33](#)

Na koniec 2019 r. przeznaczono na R&D ponad 7 mld EUR, co wartościowo nie było niską kwotą na tle pozostałych krajów UE, jednakże w ujęciu jako % PKB znajdujemy się w drugiej dziesiątce unijnych gospodarek.

Innowacje to także usprawnienia w miejscu pracy, których celem jest poprawa ogólnej wydajności. Sprzedaż na jednego zatrudnionego w polskim przemyśle od 2007 r. rośnie średnio w tempie 4,1%. W 2020 r. sprzedaż na jednego zatrudnionego okazała się o 0,3% mniejsza niż rok wcześniej, co było pierwszym spadkiem od 2014 r.

Od 2014 r. polska gospodarka systematycznie poprawia tzw. wskaźnik produktywności, który jest już prawie na poziomie tego osiąganego przez Niemcy i zdecydowanie powyżej innych państw regionu. Energochłonność gospodarki Polski systematycznie zmniejsza się i powoli zbliża do poziomu naszego zachodniego sąsiada. Mamy za to jeszcze wiele do poprawy w zakresie wydajności rolnictwa.

Innowacyjność gospodarki można mierzyć wielkością eksportu wysokich technologii. Do 2020 r. eksport wysokich technologii systematycznie rósł, jednakże pandemia koronawirusa i związane z nią skutki gospodarcze negatywnie odbiły się na sprzedaży zagranicznej technologii. Według wstępnych danych GUS, eksport high-tech wyniósł w ubiegłym roku 15.332 mln EUR i był o 26,4% mniejszy niż rok wcześniej.

Pod względem innowacyjności mamy jeszcze wiele do nadrobienia. W rankingach innowacyjności, których nie należy jednak traktować jako wyznacznika stanu faktycznego, Polska jest wyprzedzana nie tylko przez gospodarki krajów rozwiniętych, ale także mniejsze gospodarki krajów rozwijających. W najbardziej kompleksowym badaniu innowacyjności, Europejskim Indeksie Innowacyjności, zanotowaliśmy czwarty najgorszy wynik spośród krajów UE.

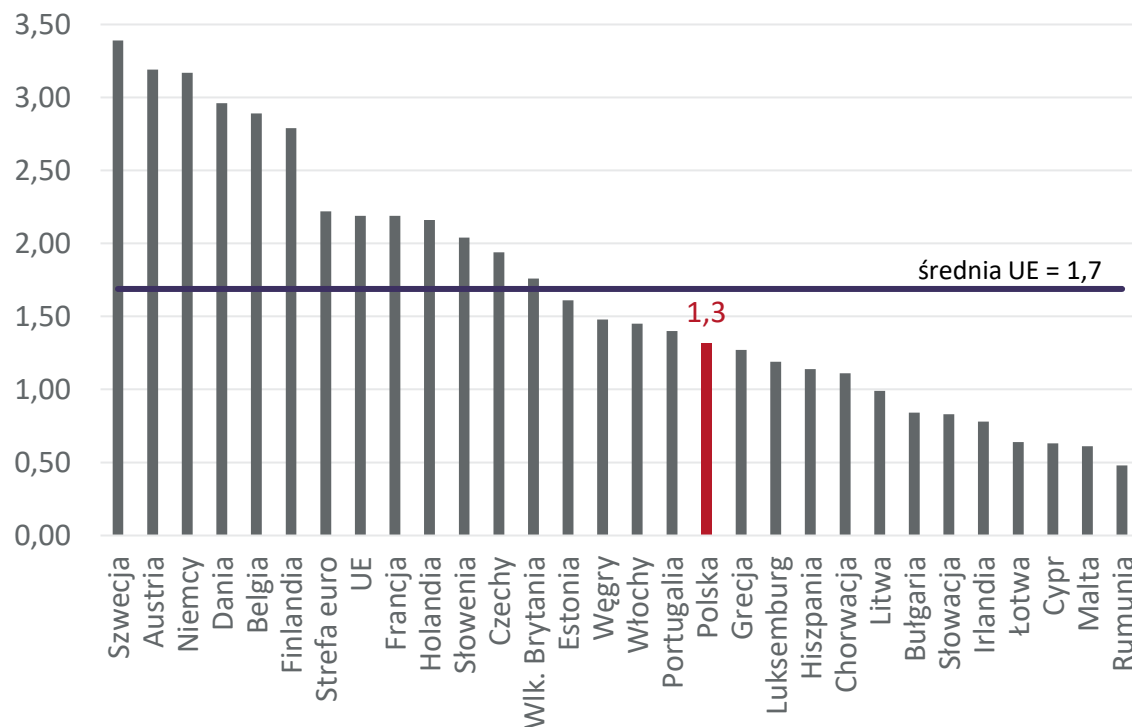
Badania i rozwój

Na kolejnych stronach przedstawiamy jak wypada Polska na tle Unii Europejskiej w nakładach na R&D oraz liczbie zatrudnionych.

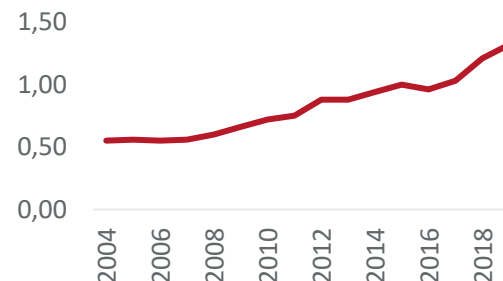

W stosunku do wielkości PKB najwięcej na badania i rozwój przeznaczają Szwecja, Austria i Niemcy.

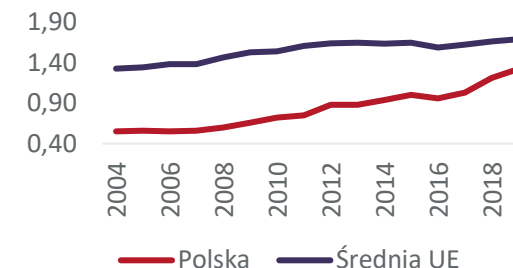
Nakłady na badania i rozwój w krajach UE w 2019 r.
(% PKB)

Nakłady na badania i rozwój w Polsce (% PKB)

Nakłady na badania i rozwój w Polsce na tle UE (% PKB)

Na koniec 2019 r. w Polsce przeznaczono na badania i rozwój ponad 7 mld EUR. Był to wynik o 17,1% większy niż rok wcześniej i o ponad 518% większy niż w roku dołączenia do UE. Podanie samych wartości nominalnych jest jednak niewystarczające – ilustrują one bardziej rozmiar gospodarki.

Lepszym ujęciem porównawczym jest przyrównanie nakładów na R&D do PKB danego kraju. Tak jak w ujęciu nominalnym, tak i tu wykonaliśmy bardzo efektowny wzrost. W 2004 r. na nakłady poświęciliśmy około 0,5% PKB, w 2019 r. było to już 1,3%.

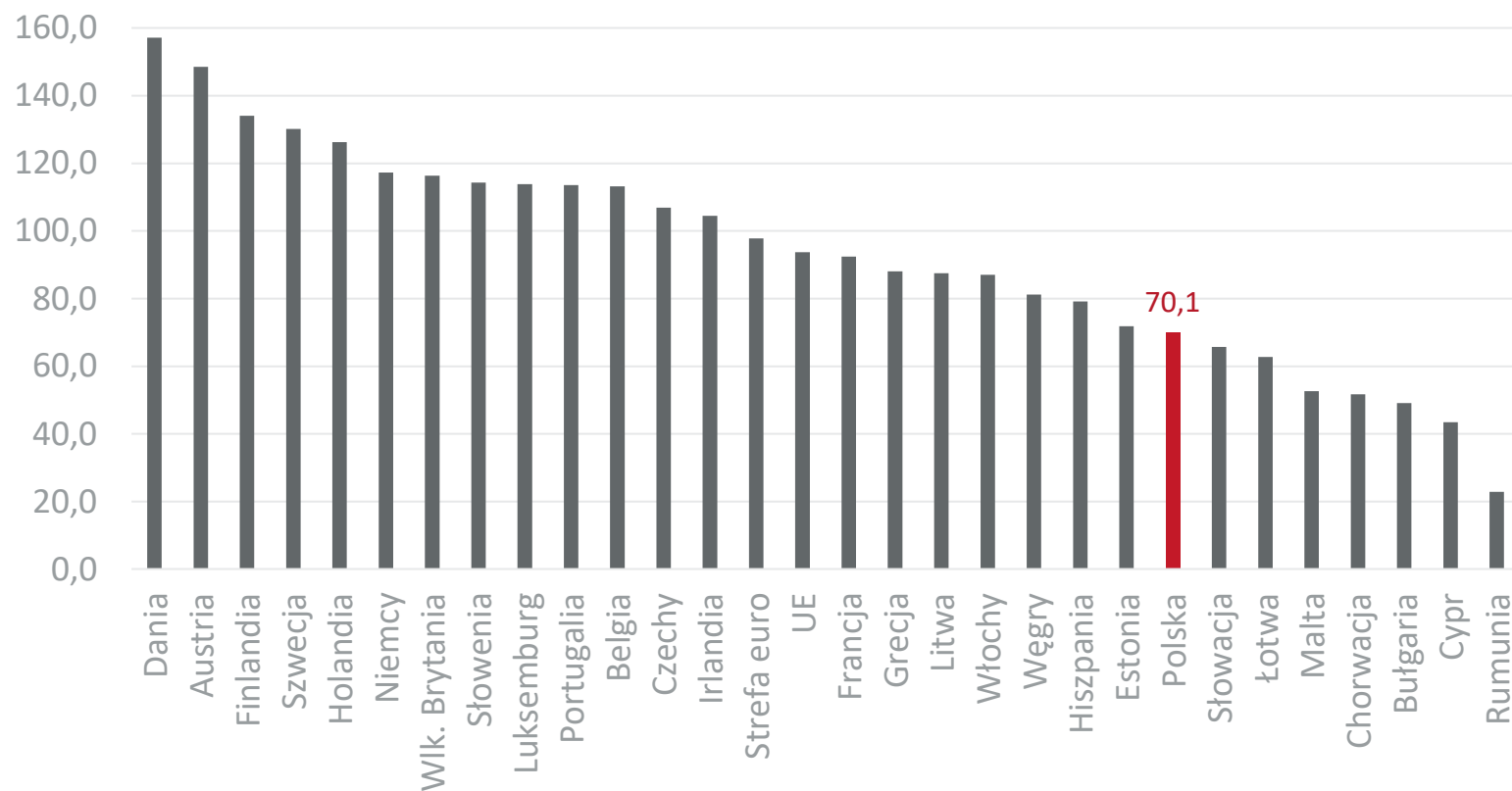
Mimo to nadal pozostajemy poniżej średniej UE. Warto jednak zwrócić uwagę, że w ostatnich pięciu latach różnica pomiędzy Polską a unijną średnią zmniejsza się.

Źródło: Eurostat

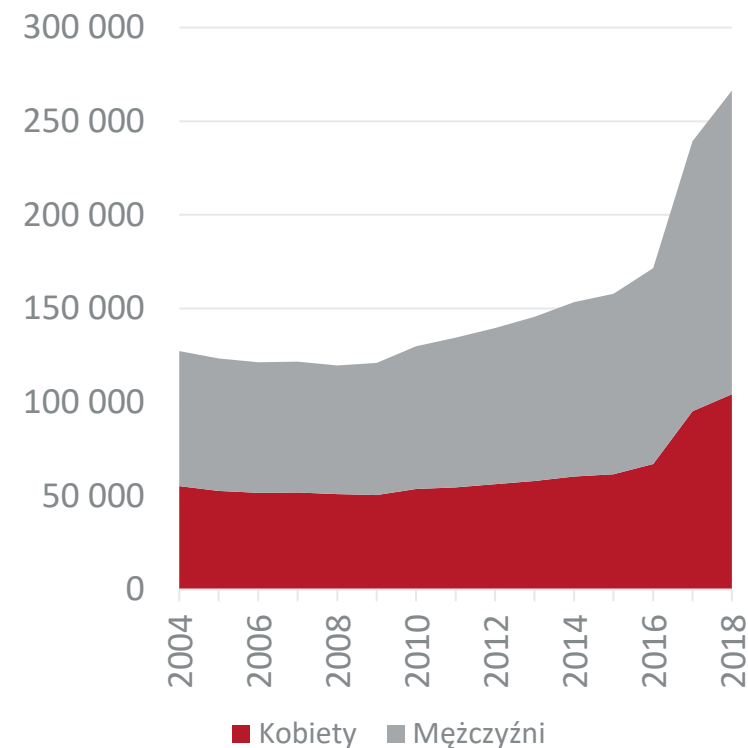

W przeliczeniu na 10 tys. ludności najwięcej zatrudnionych w R&D jest w Danii, Austrii i Finlandii.

Zatrudnienie w R&D na koniec 2018 r. (na 10 tys. ludności)

Zatrudnienie w R&D w podziale na płeć

Źródło: Eurostat

Udział poszczególnych sektorów w nakładach w 2019 r.

Źródło: Eurostat

Najwięcej pieniędzy na badania i rozwój wydał sektor przedsiębiorstw, w 2019 r. było to prawie 4,5 mld EUR (63% całkowitej wartości nakładów w Polsce). W całej Unii Europejskiej jest podobnie – to przedsiębiorstwa są motorem napędzającym innowacje.

Drugim najwięcej wydającym sektorem był sektor szkolnictwa wyższego (36% udziału w całości nakładów na badania i rozwój), a trzecim sektor rządowy (1%).

W tabeli poniżej prezentujemy jak rozkładały się nakłady na R&D w Polsce, Danii (lider UE pod względem nakładów per capita), Niemczech (lider UE pod względem wielkości nakładów) i jak wyglądała średnia dla całej UE.

Sektor/Kraj	Dania	Niemcy	Polska	UE ogółem
Sektor przedsiębiorstw	63%	69%	63%	67%
Sektor rządowy	3%	14%	1%	11%
Sektor szkolnictwa wyższego	34%	17%	36%	22%
Sektor prywatny niekomercyjny	0%	0%	0%	1%

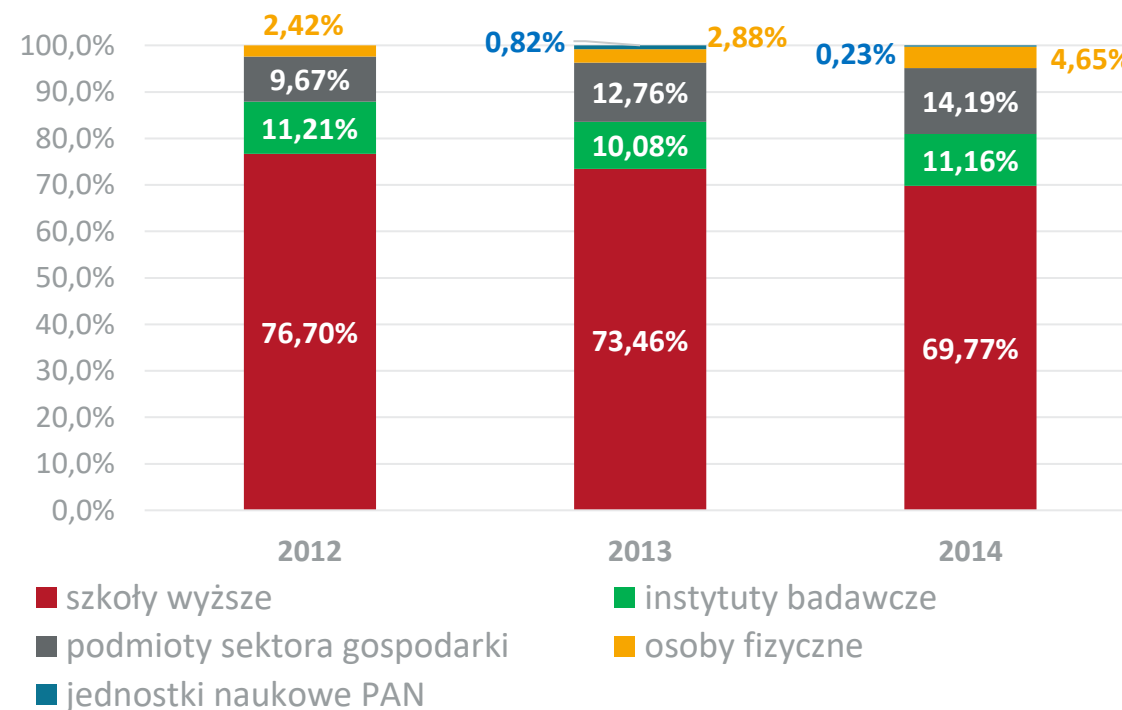
Nieproporcjonalnie duża ilość patentów uzyskanych przez instytucje publiczne jest porzucana po 3 latach

Pomiędzy 11% a 20% patentów zgłaszanych do Urzędu Patentowego RP jest wykupywana jedynie na 3 lata zamiast pełnych 20. Z patentów chronionych przez 3 lata nieproporcjonalnie dużo, bo aż 80%, zgłaszanych jest przez uczelnie i inne jednostki państwowe.

Wykupywanie ochrony patentowej jedynie na 3 lata może mieć sens, gdy wynalazek jest nietrafiony i jest porzucany lub gdy zdobycie patentu jest celem samym w sobie.

Zgłaszanie patent dla samego faktu zgłoszenia patentu może być stosowane, gdy podmiot zgłaszający patent rozliczany jest z liczby uzyskanych patentów (a nie z wartości uzyskanych patentów).

Struktura organizacyjna wnioskujących o ochronę patentów, wygaszonych po 3 latach

Źródło: UPRP

Wydajność gospodarki

Spis treści

Badania i rozwój

Wydajność gospodarki

Eksport high-tech

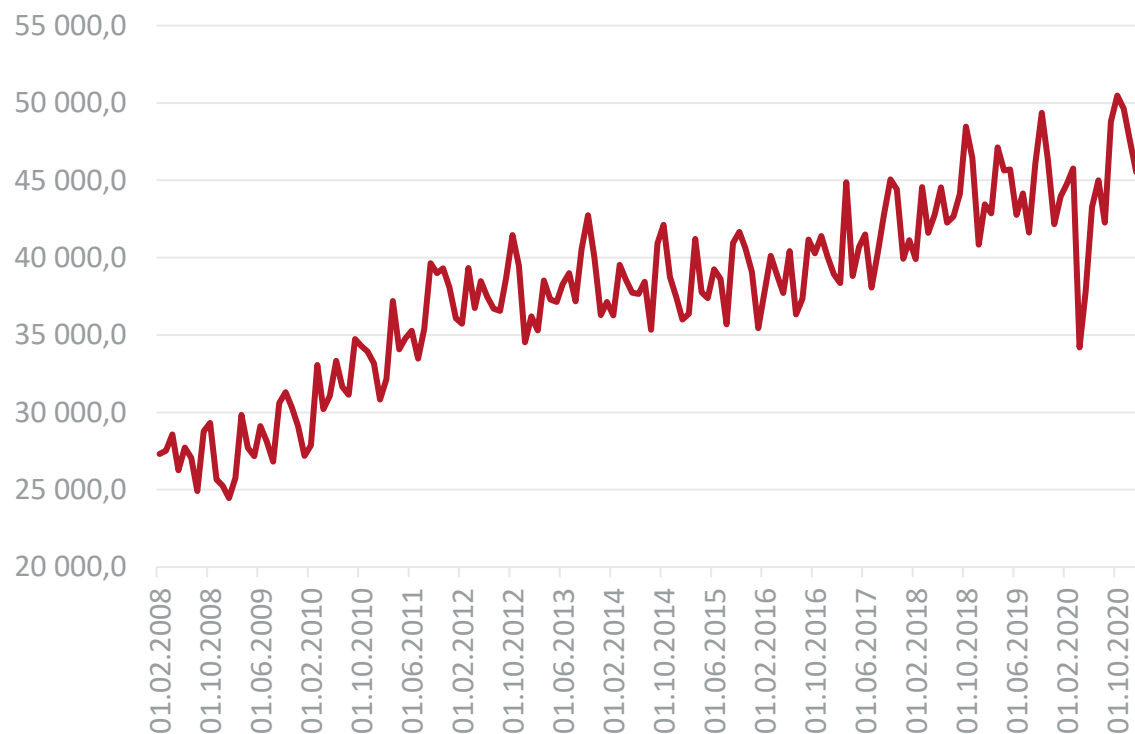
Działalność innowacyjna
przedsiębiorstw

Rankingi

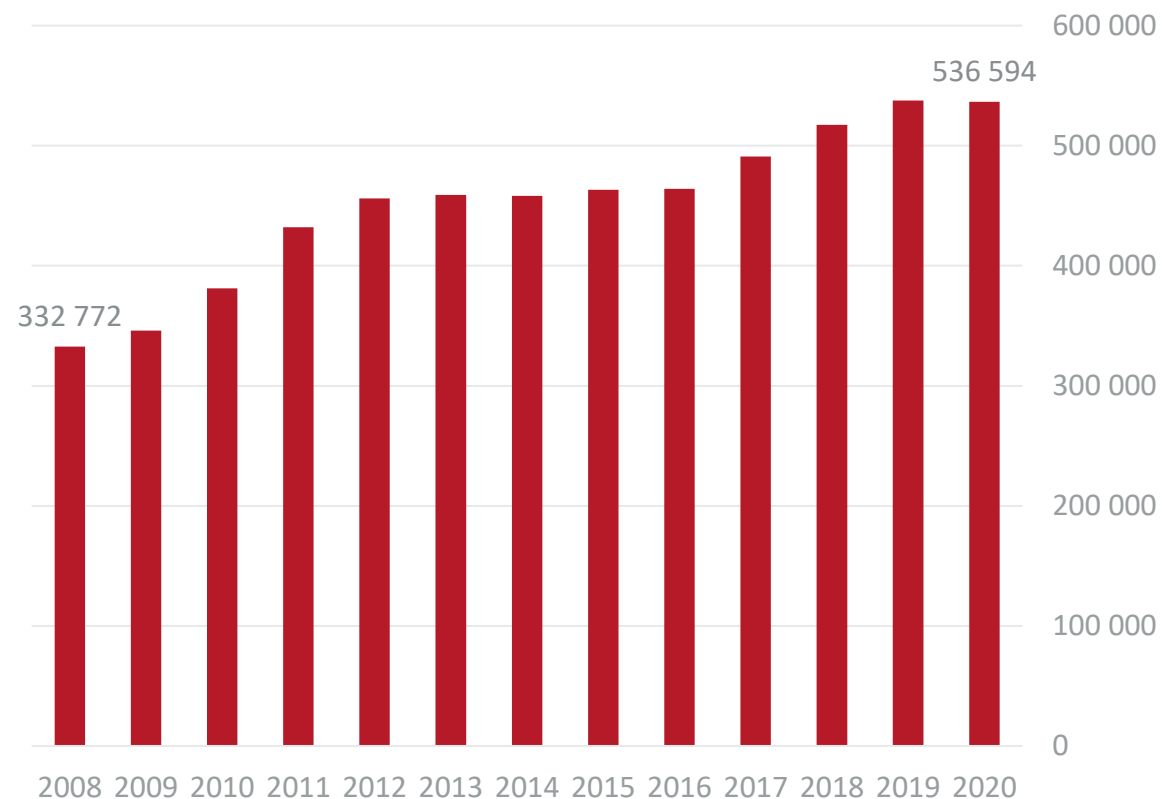

Sprzedaż na jednego zatrudnionego w przemyśle rośnie od 2007 r. średnio o 4,1% rocznie.

Sprzedaż na jednego zatrudnionego w poszczególnych miesiącach (w PLN)

Sprzedaż na jednego zatrudnionego na koniec danego roku (w PLN)

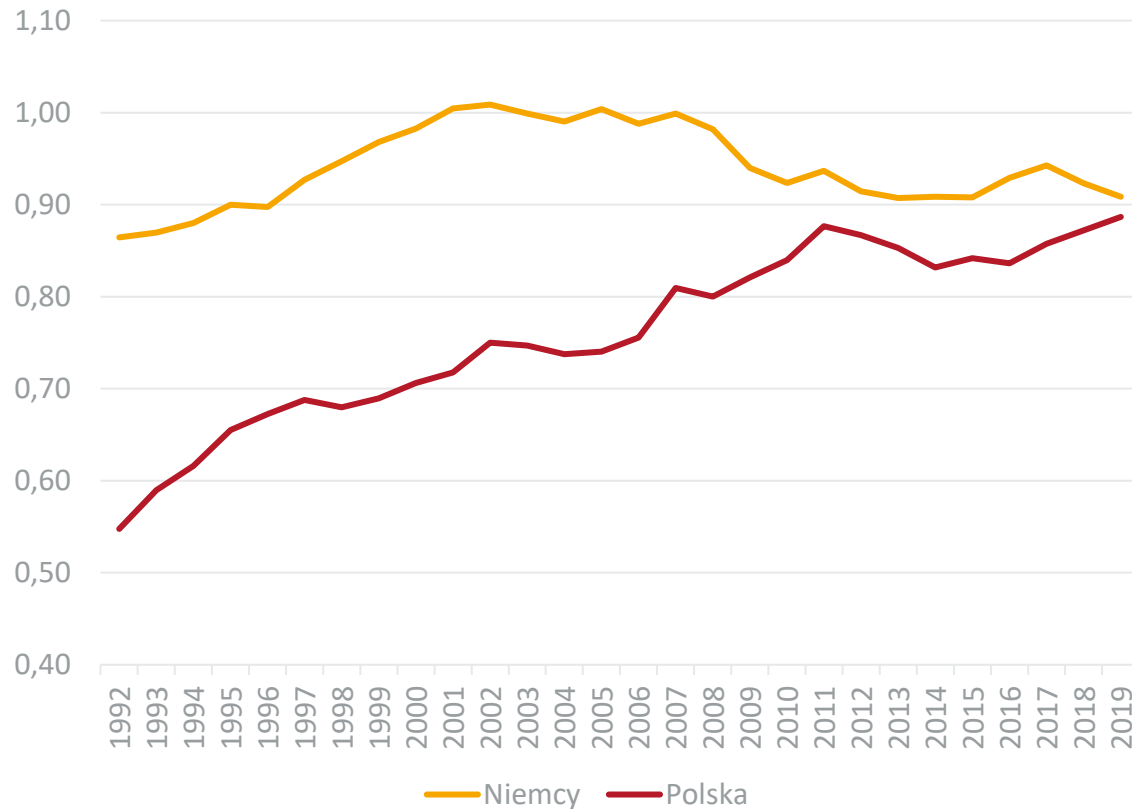

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Macrobond

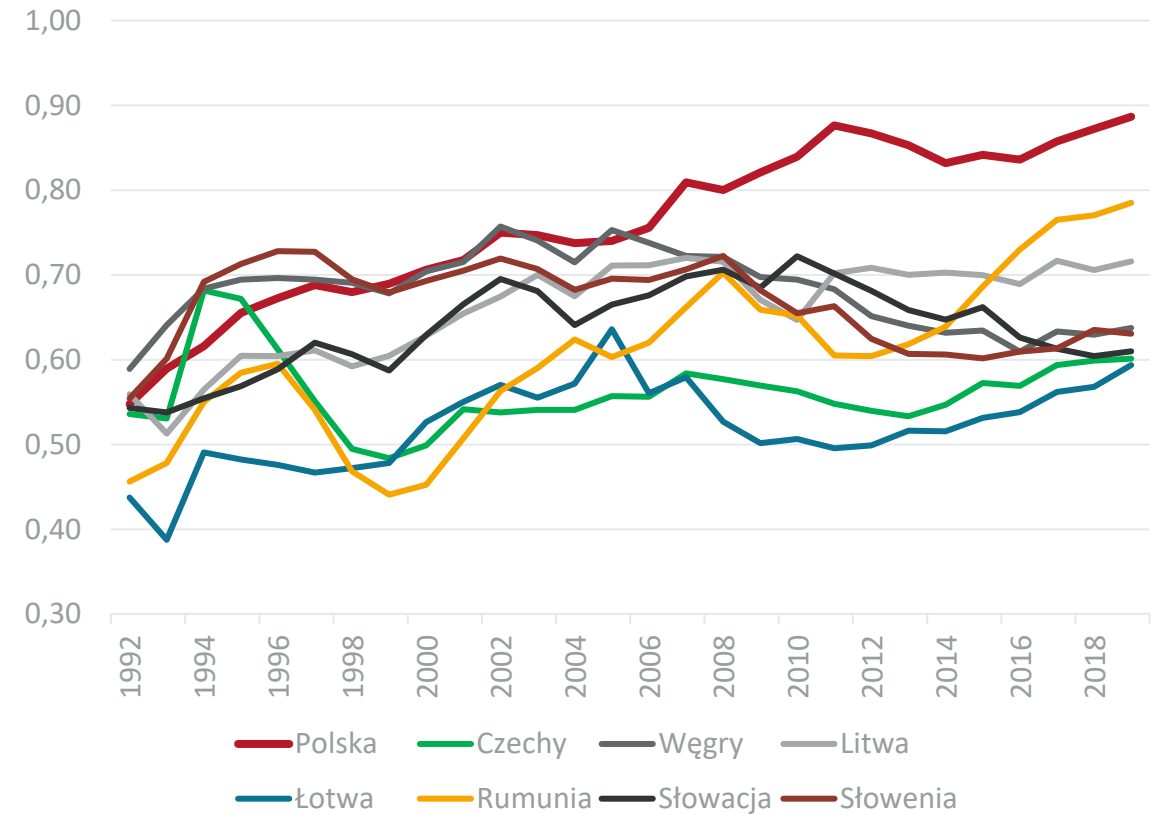

Polska osiąga dobry wynik współczynnika produktywności na tle innych państw naszego regionu i od 2014 r. systematycznie poprawia swój wynik

Total Factor Productivity (USA = 1)

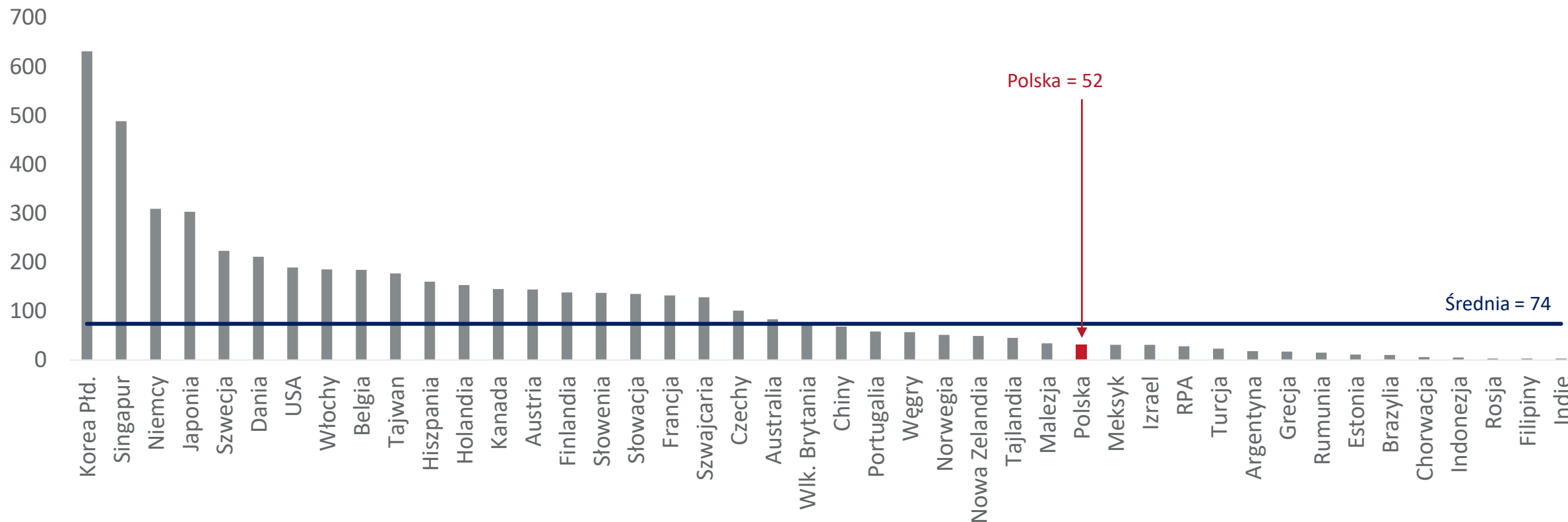
Total Factor Productivity (USA = 1)

Źródło: Macrobond

Najwięcej robotów przemysłowych na 10 tys. pracowników znajduje się Korei Południowej. Polska znajduje się poniżej światowej średniej.

Liczba robotów przemysłowych wszystkich typów - liczba na 10.000 pracowników w przemyśle wytwórczym w 2016 r.

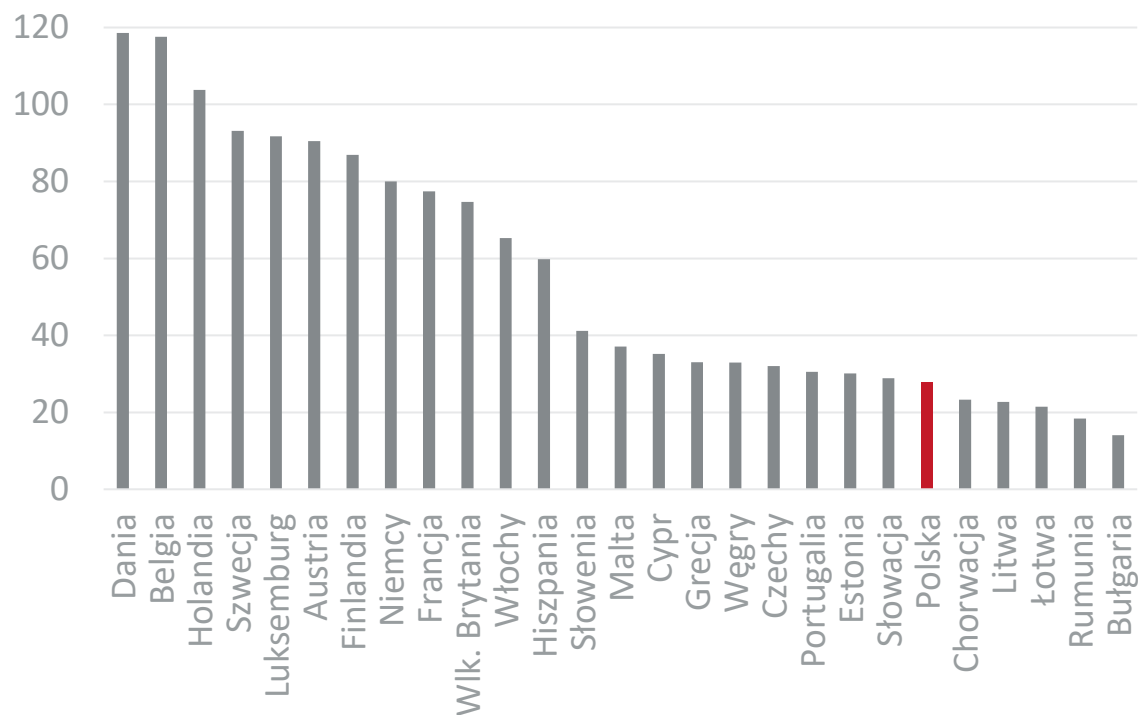

Źródło: International Federation of Robotics

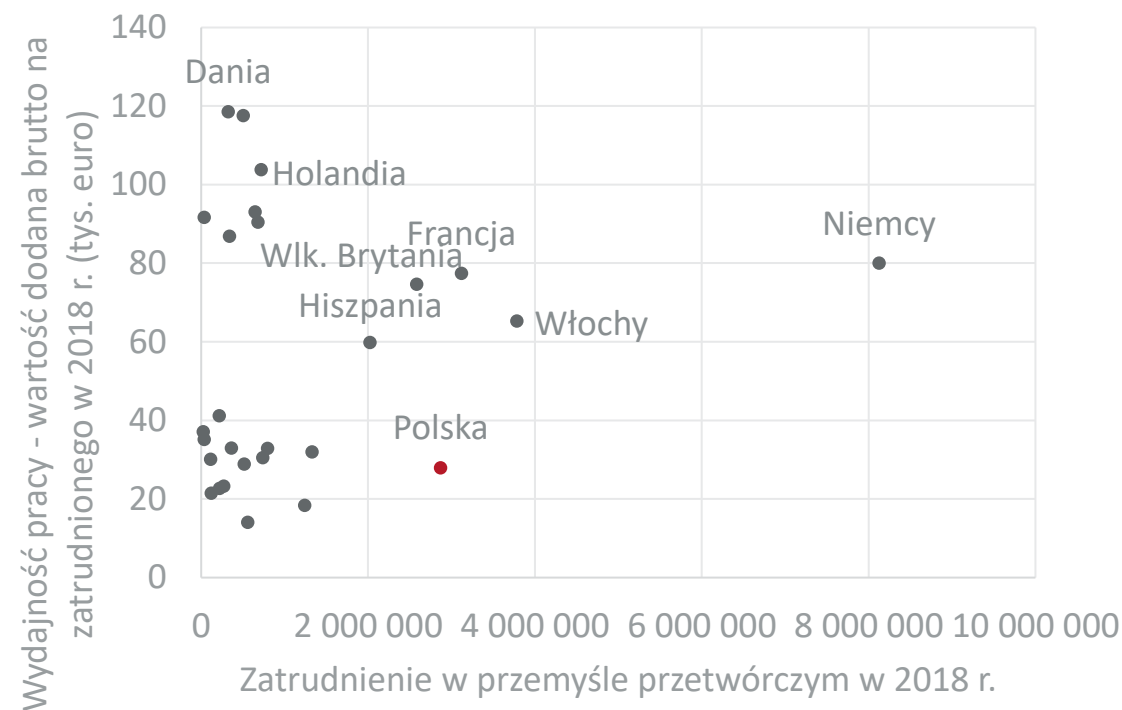

Mała liczba robotów przemysłowych to jeden z powodów niskiej wydajności pracy w polskim przemyśle

Wydajność pracy - wartość dodana brutto na zatrudnionego w 2018 r. (tys. euro)

Wydajność w pracy w przemyśle a liczba zatrudnionych w krajach UE

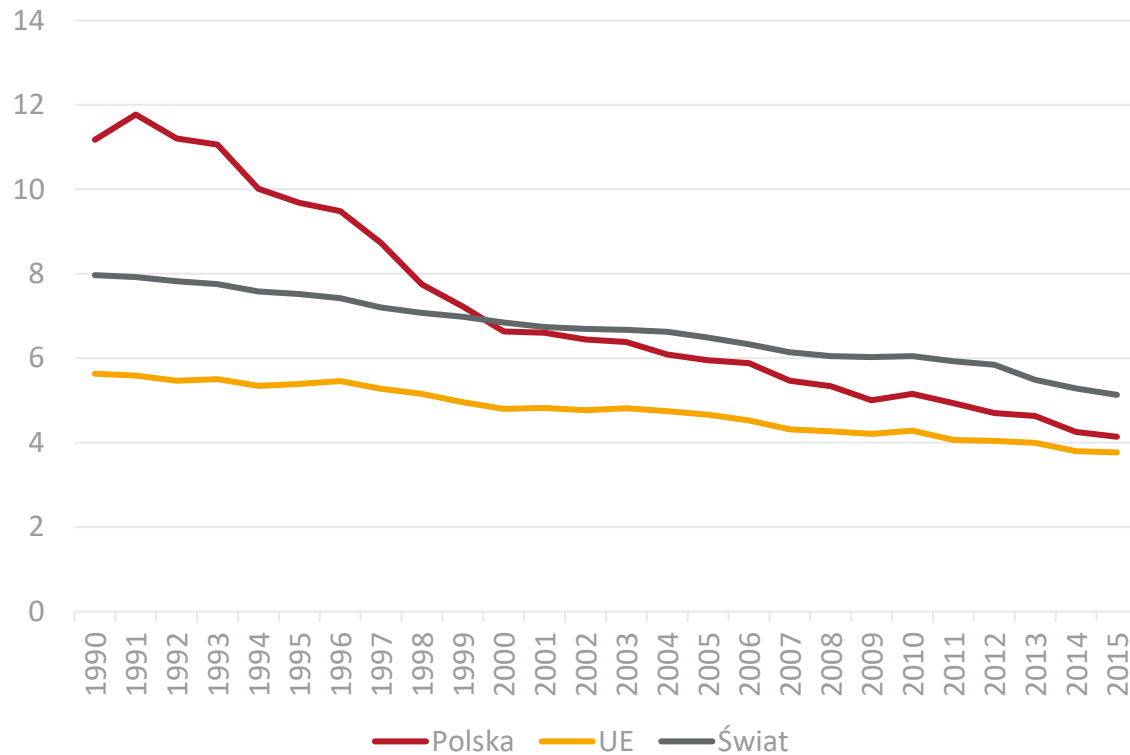

Źródło: Eurostat [sbs_na_sca_r2]

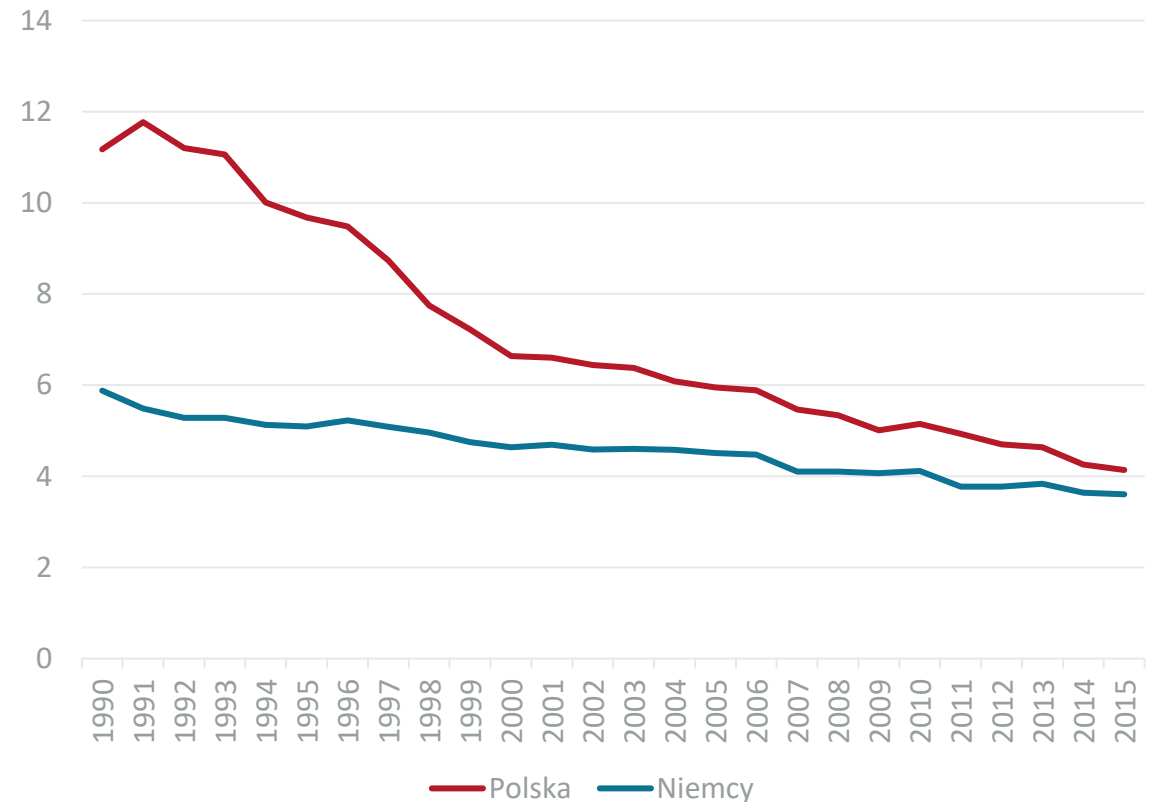

Polska gospodarka staje się coraz mniej energochłonna – zbliżamy się do poziomu notowanego w całej UE i Niemczech

Energochłonność gospodarki
(MJ/\$2011 PPP PKB)

Energochłonność gospodarki (MJ/\$2011 PPP PKB)

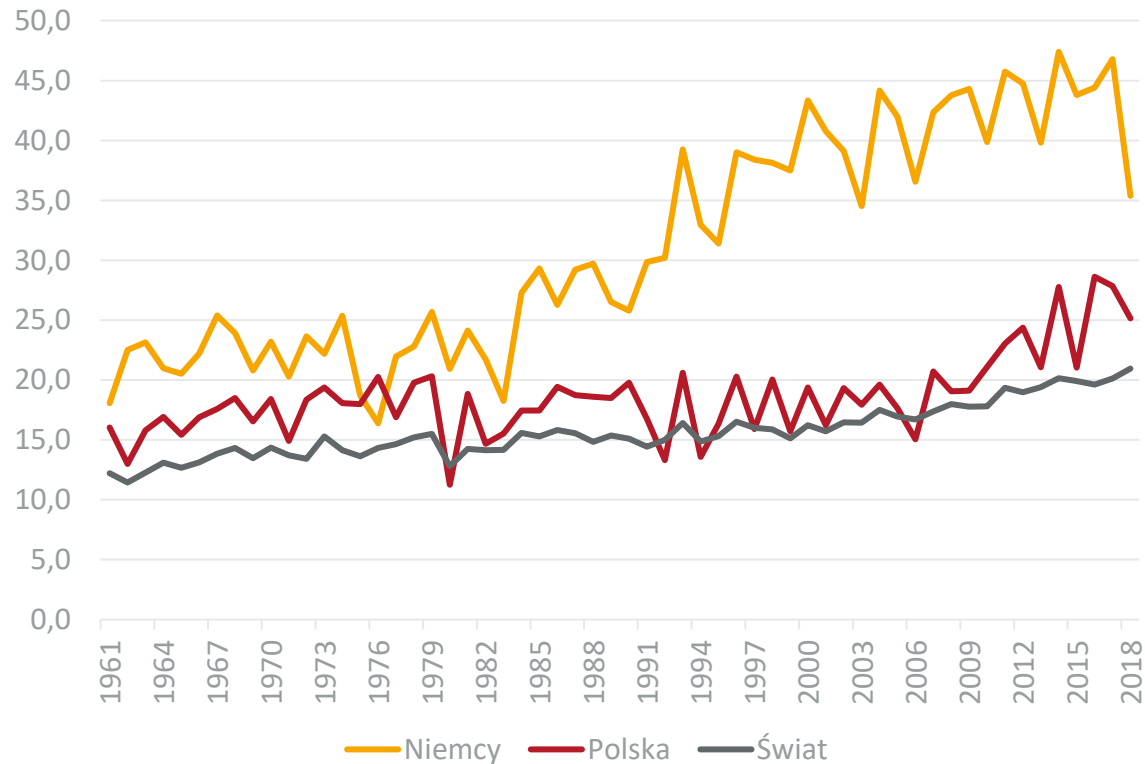
Energochłonność gospodarki to stosunek zużycia energii do wielkości produktu krajowego brutto (mierzonego według parytetowej siły nabywczej). Energochłonność wskazuje ile energii zużywa się na wyprodukowanie jednej jednostki wyniku gospodarczego. Niska wartość współczynnika wskazuje, że do wyprodukowania jednej jednostki PKB zużywa się mniej energii.

Źródło: Macrobond

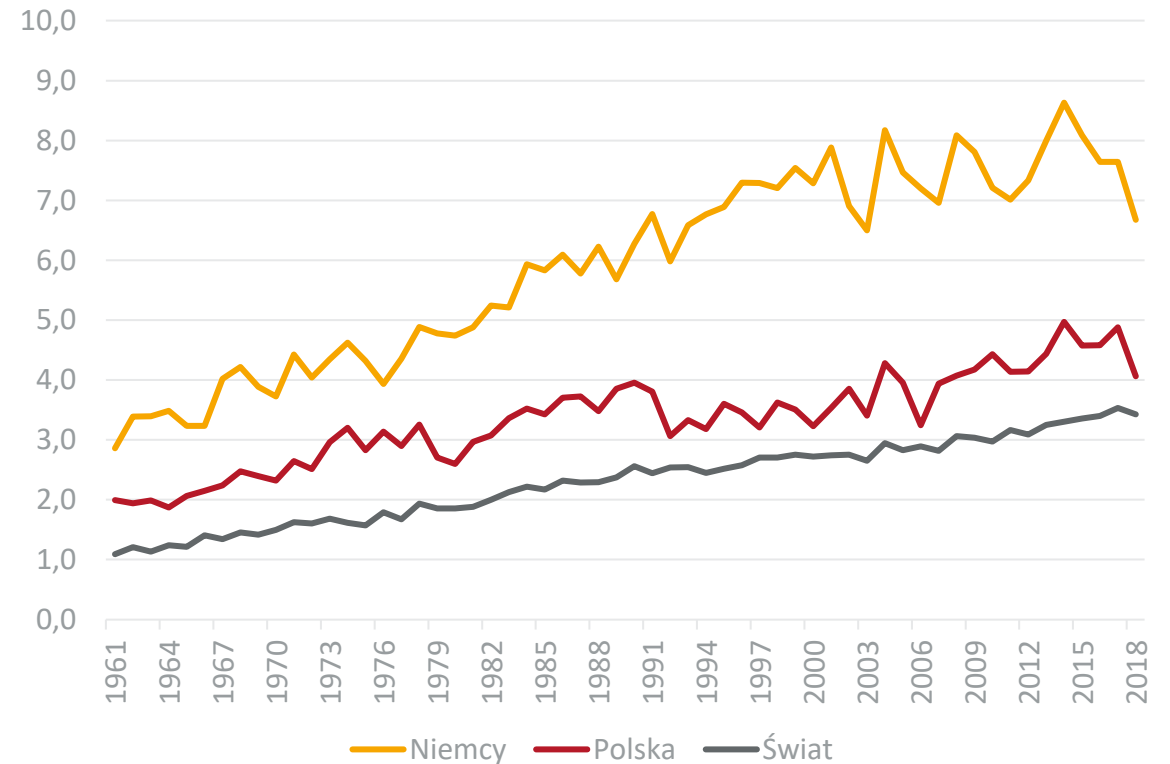

Wydajność w rolnictwie – w Niemczech z jednego hektara produkuje się o ok. 10 ton ziemniaków więcej niż w Polsce i około 2,6 tony więcej pszenicy

Plony ziemniaków z hektara

Plony pszenicy z hektara

Źródło: FAOstat

Eksport zaawansowanych technologii i usług

Spis treści

Badania i rozwój

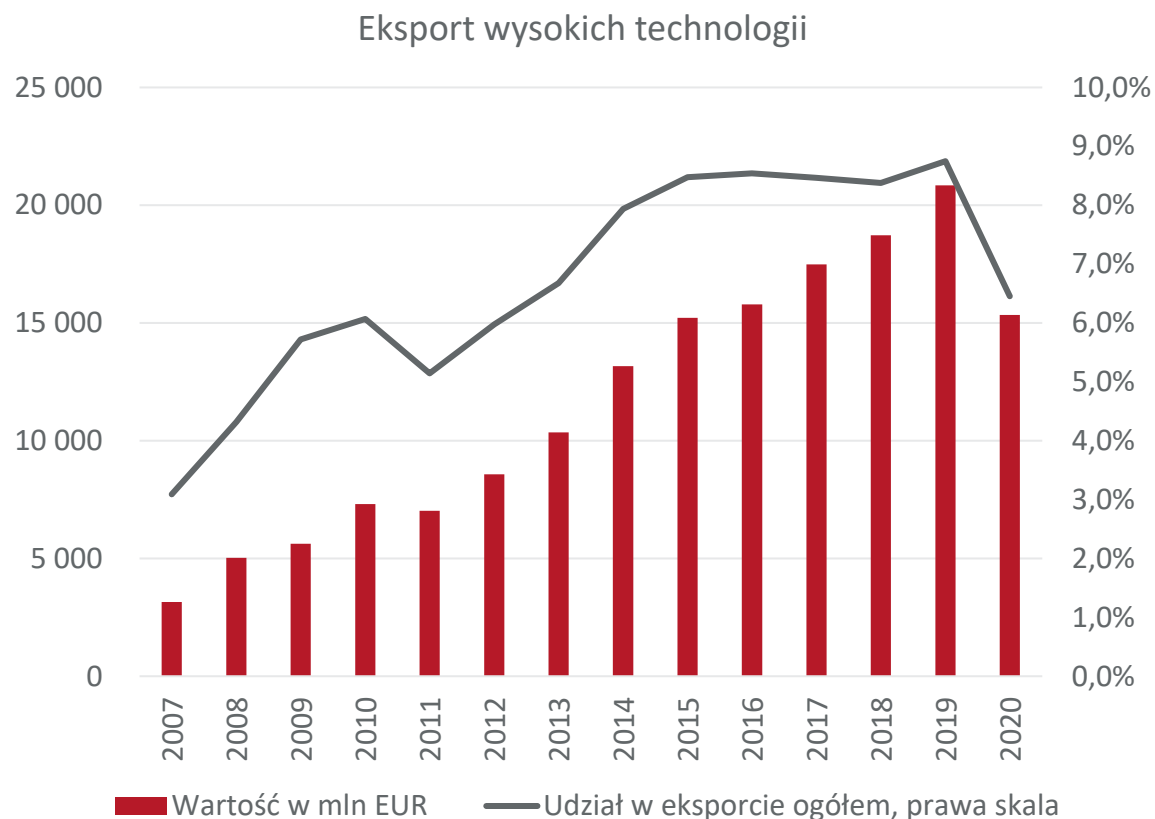
Wydajność gospodarki

Eksport high-tech

Działalność innowacyjna
przedsiębiorstw

Rankingi

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Do 2020 r. eksport wysokich technologii systematycznie rósł, jednakże pandemia koronawirusa i związane z nią skutki gospodarcze negatywnie odbiły się na sprzedaży zagranicznej technologii. Według wstępnych danych GUS, eksport high-tech wyniósł w ubiegłym roku 15.332 mln EUR i był o 26,4% mniejszy niż rok wcześniej.

Spadek ten był w głównej mierze spowodowany zapaścią sprzedaży w grupie Komputery, która do 2019 r. była grupą o największym udziale w eksporcie wysokich technologii. W 2020 r. eksport w tej grupie wyniósł 608 mln EUR i był 89,8% mniejszy niż rok wcześniej. Udział tej grupy zmniejszył się z 28,7% w 2019 r. do 4,0% w roku ubiegłym.

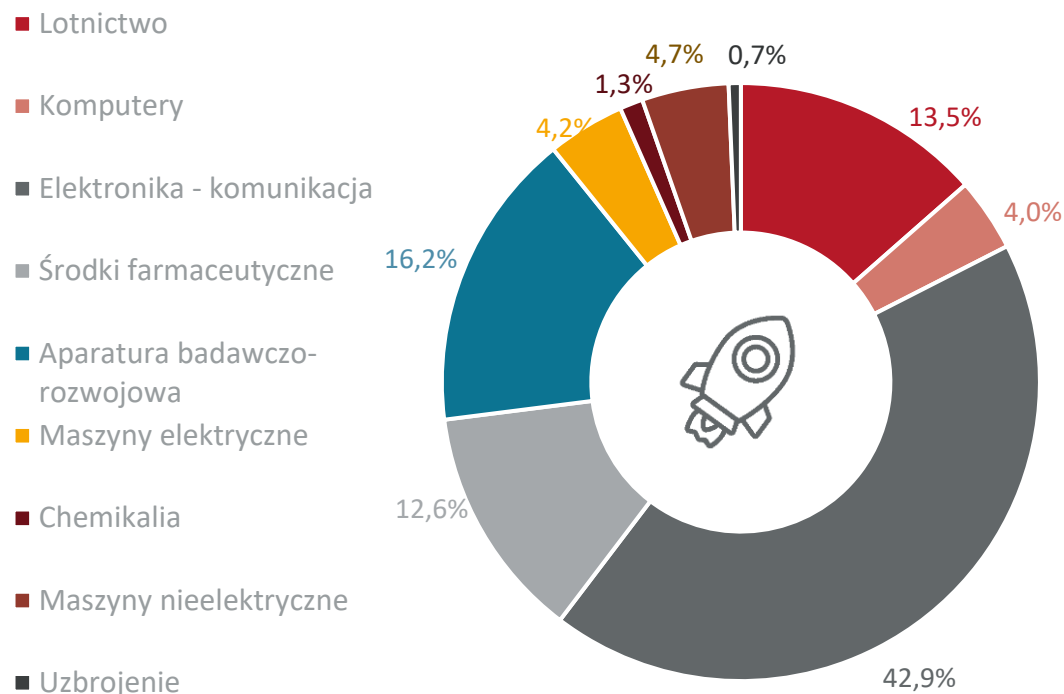
Udział wysokich technologii w całości eksportu towarowego Polski do 2019 r. oscylował wokół 8,5%, aby w ubiegłym roku zmniejszyć się do 6,5%.

* Zatwierdzona przez Eurostat klasyfikacja wyrobów wysokiej techniki w handlu towarowym to klasyfikacja według SITC Rev. 4

(https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/htec_esms_an5.pdf)

Udział poszczególnych grup towarów w eksporcie wysokich technologii

W 2020 r. cztery grupy towarowe odpowiadały za 82,5% eksportu wysokich technologii, z dominującą pozycją jednej z nich. Były to:

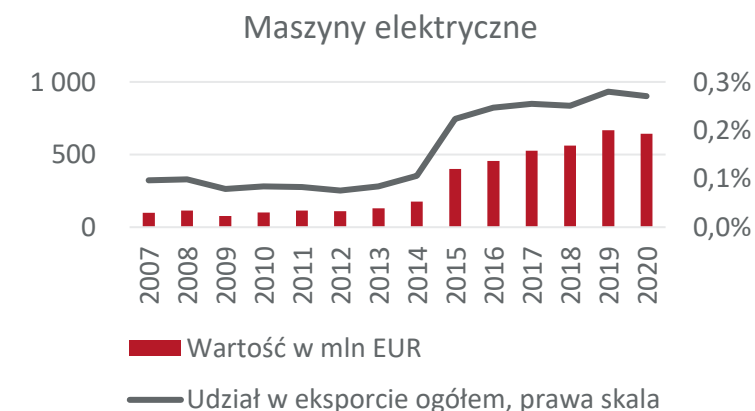
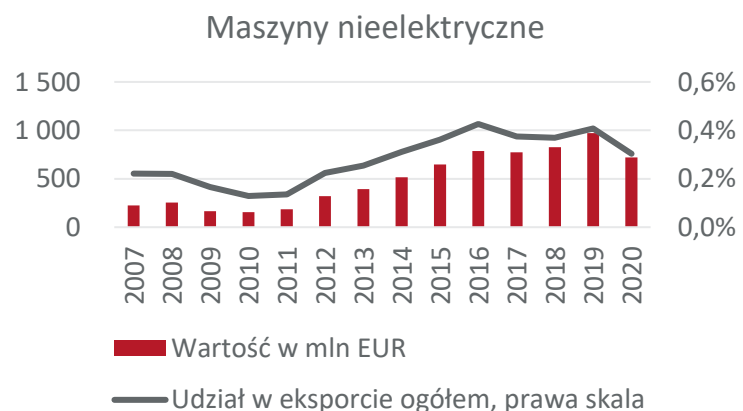
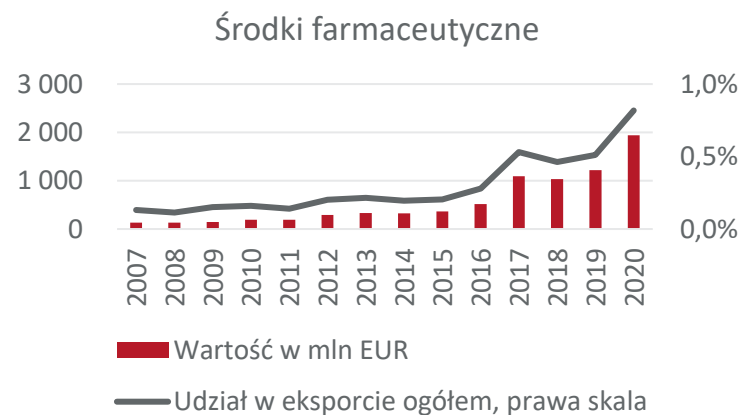
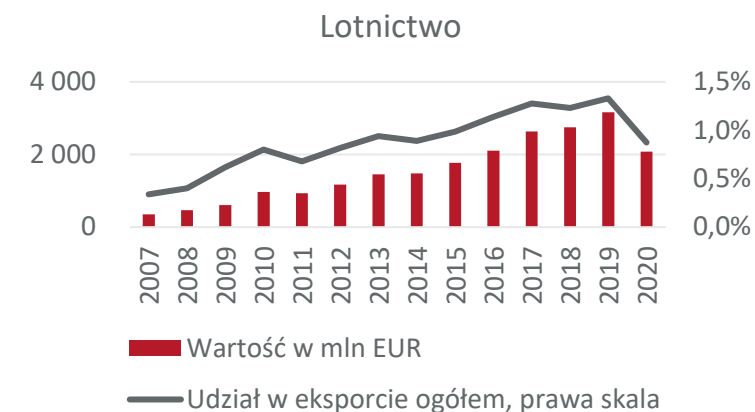
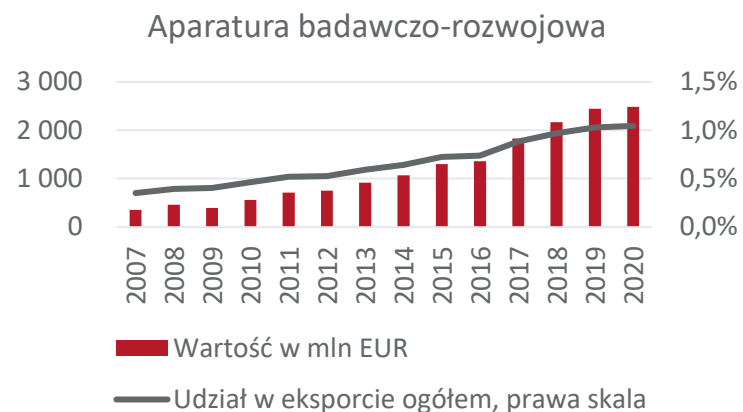
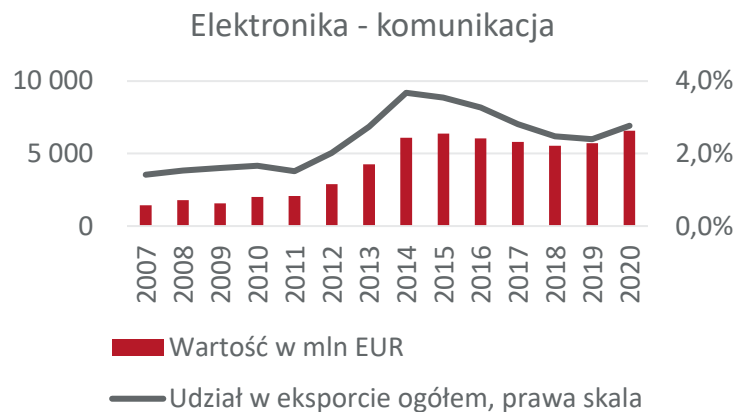
1. Elektronika - komunikacja (42,9% udziału),
2. Aparatura badawczo – rozwojowa (16,2%)
3. Lotnictwo (13,5%),
4. Środki farmaceutyczne (12,6%).

Głównymi odbiorcami towarów high-tech produkowanych w Polsce były Niemcy, USA oraz Niderlandy.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

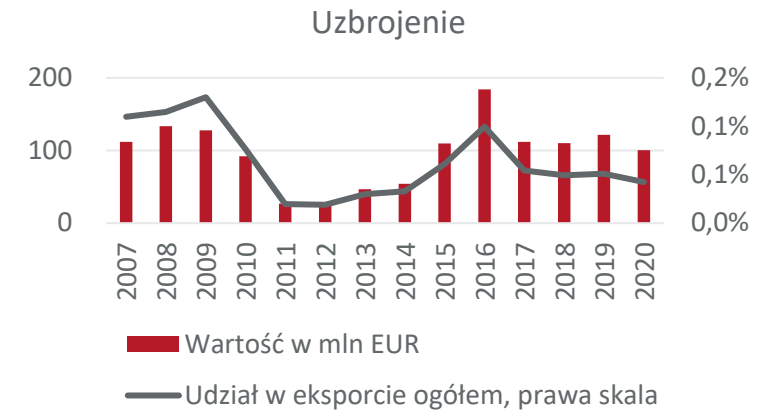
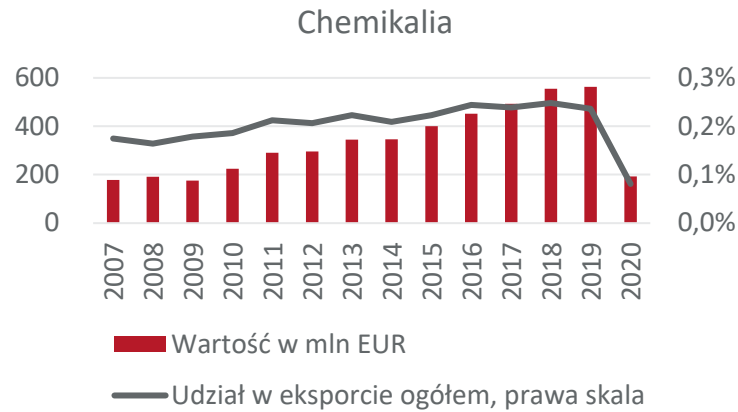
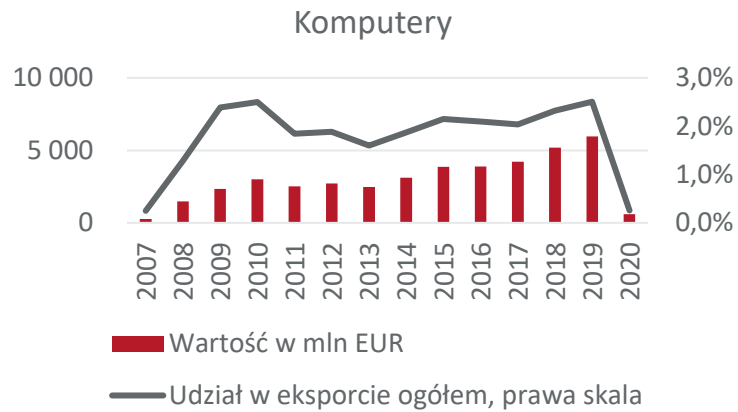
W porównaniu do 2007 r. eksport sprzętu telekomunikacyjnego wzrósł o 356,8%

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Najmniejszą grupą w eksporcie zaawansowanych technologii było uzbrojenie

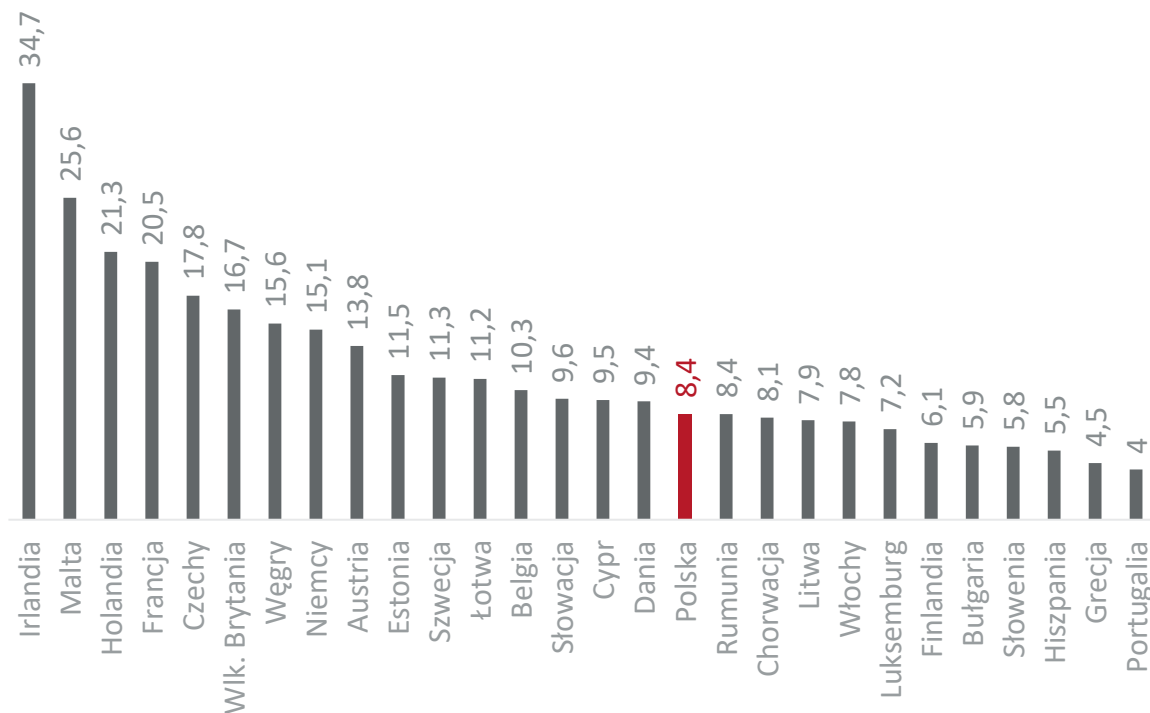

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

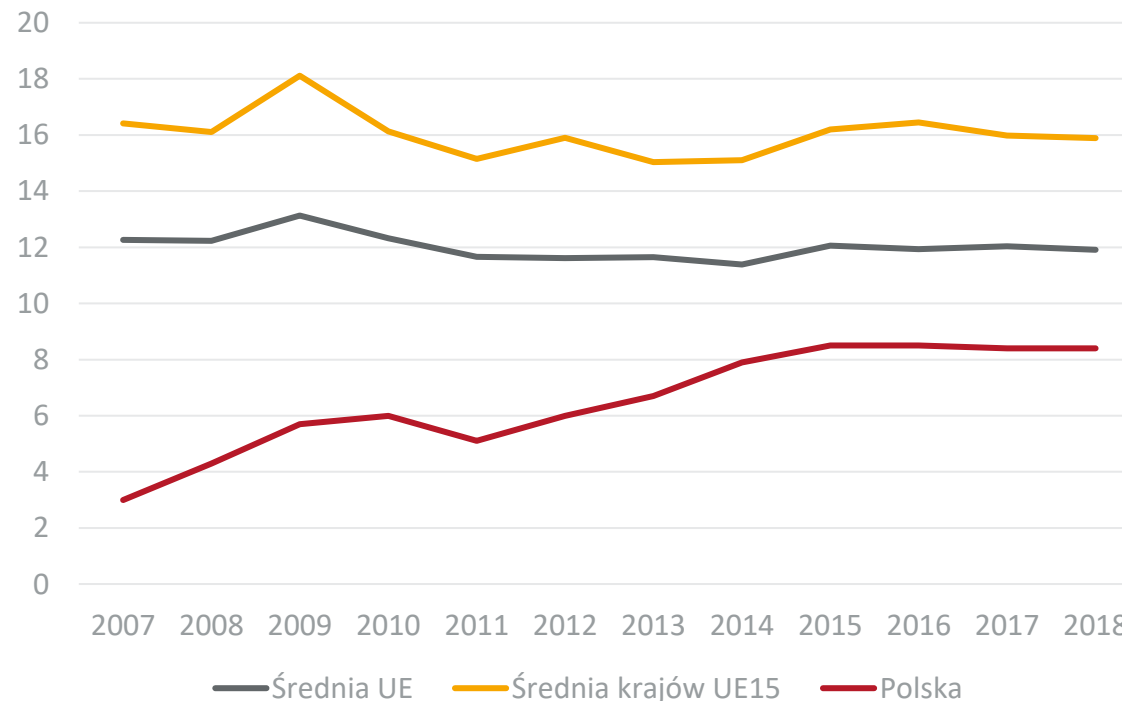
Największy udział eksportu wysokich technologii w eksporcie ogółem w krajach UE odnotowano w Irlandii, na Malcie i w Holandii

Udział wysokich technologii w eksporcie towarowym Polski rośnie, jednakże w porównaniu do innych krajów Unii Europejskiej znajdujemy na 16. miejscu. Największy udział high-tech w eksporcie towarowym odnotowano w Irlandii (34,7%), na Malcie (25,6%) oraz w Holandii (21,3%).

Udział eksportu wysokich technologii w eksporcie towarowym ogółem na koniec 2018 r.

Udział high-tech w eksporcie - Polska na tle średniej UE i średniej UE15

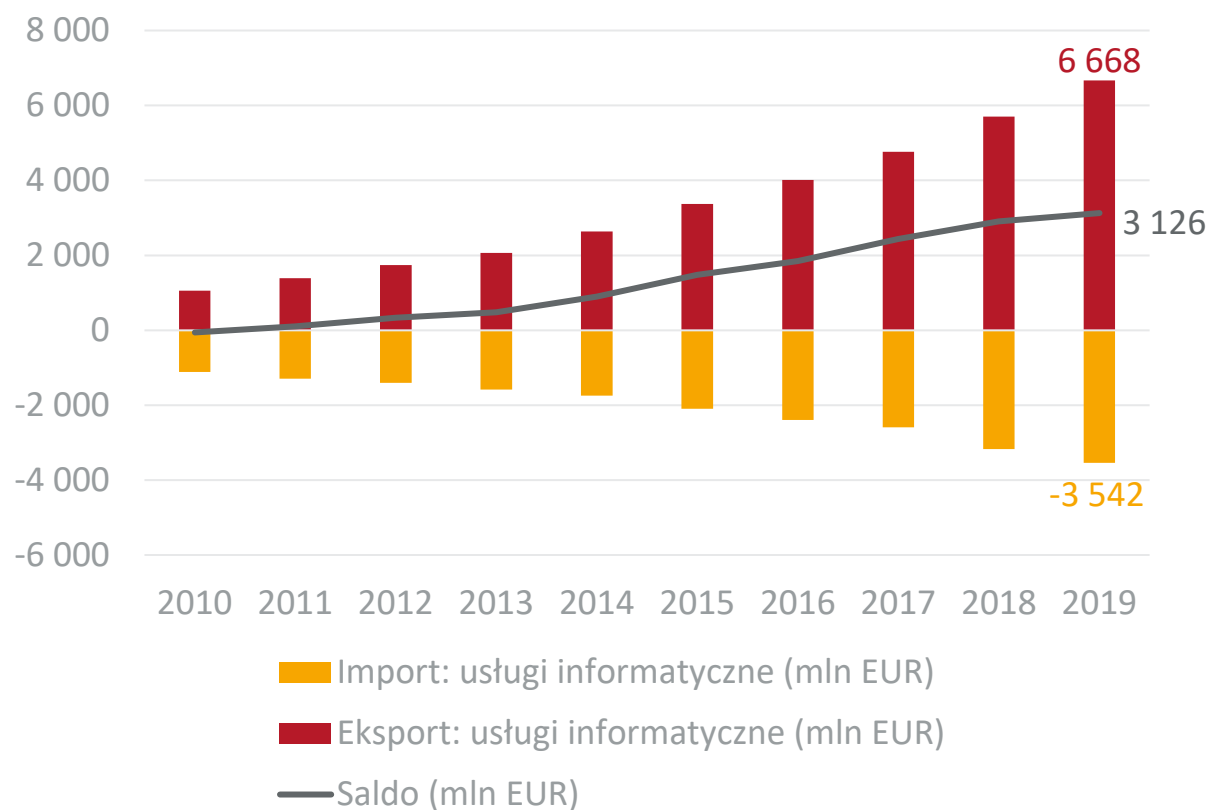

Źródło: Eurostat, na dzień publikacji materiału brak danych za 2019 i 2020 r.

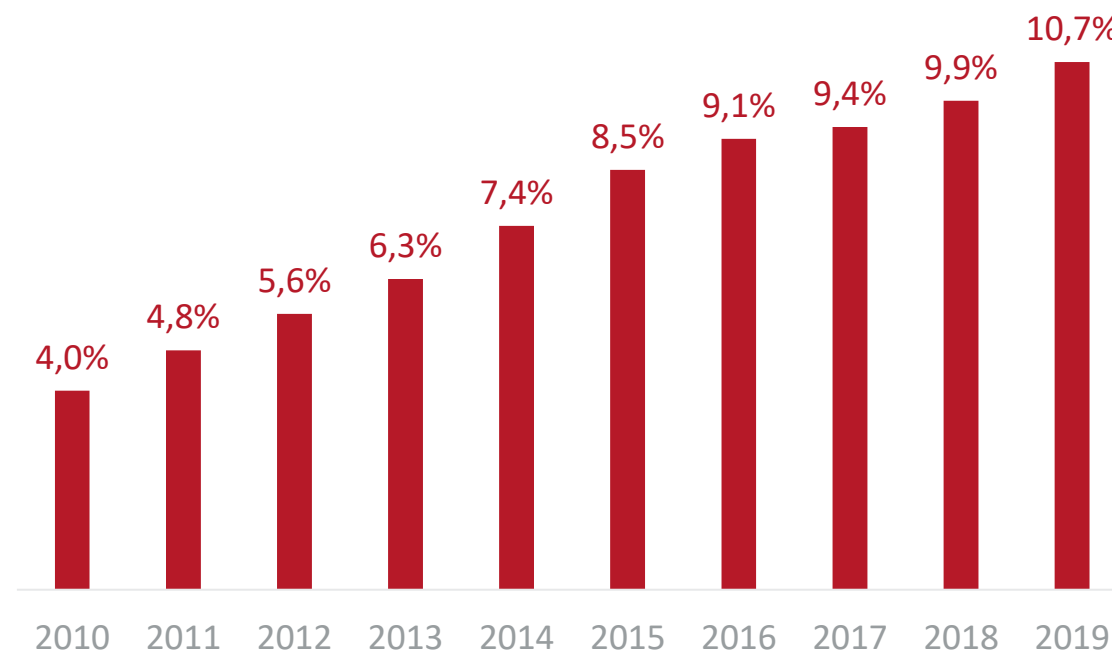

Eksport to nie tylko towary, ale także usługi... a eksport usług komputerowych z Polski stale rośnie

Na koniec 2019 r. eksport usług informatycznych wyniósł 6.668 mln EUR, przy imporcie na poziomie 3.542 mln EUR. Jak widać na wykresie po lewej stronie zarówno eksport, jak i import usług informatycznych nieprzerwanie rosną. Usługi informatyczne nie są najważniejszymi działem eksportowym Polskich usług (tymi są transport oraz turystyka), jednakże trzeba zauważyć że ich udział systematycznie rośnie. A biorąc pod uwagę, że w ostatnich latach dynamika eksportu usług informatycznych znacznie przekraczała dynamikę eksportu usług ogółem to można się spodziewać że powyższy udział będzie nadal rósł.

Udział usług informatycznych w eksporcie usług ogółem

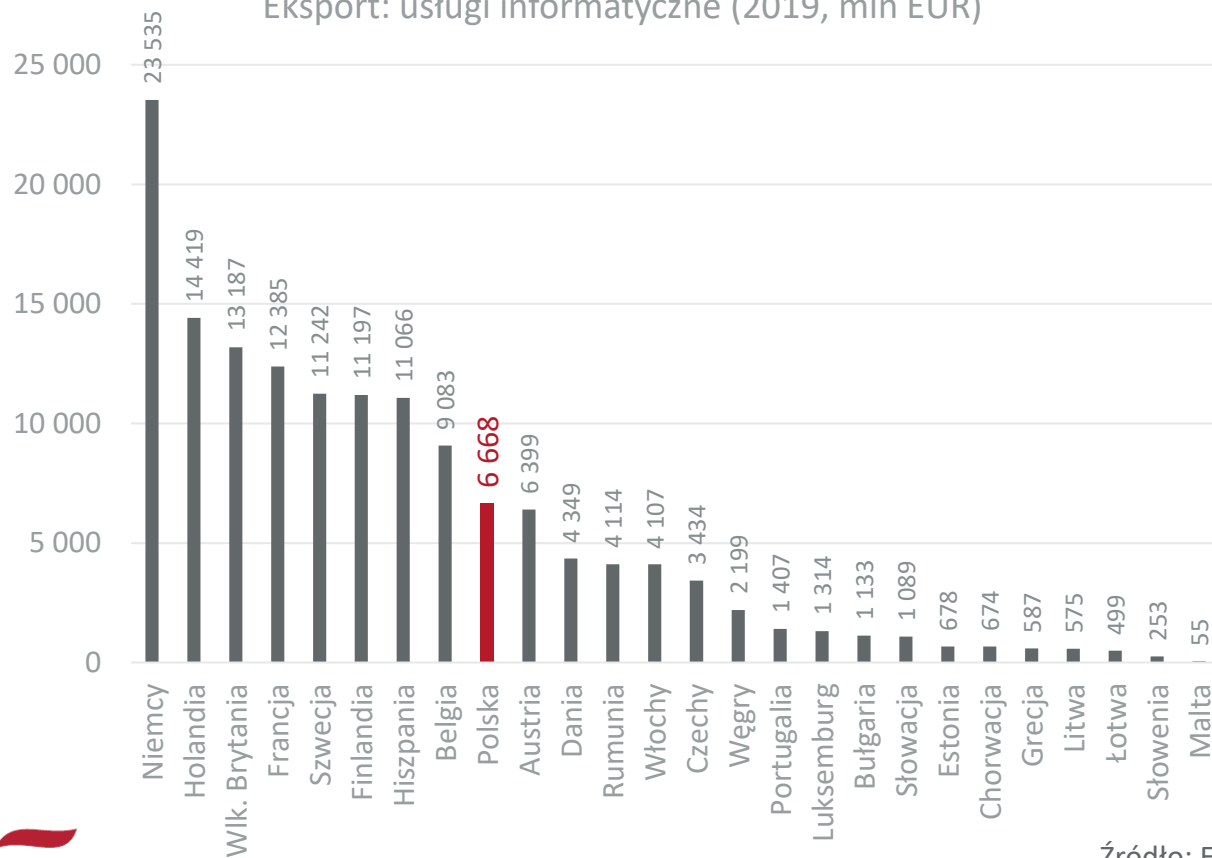
Źródło: Eurostat

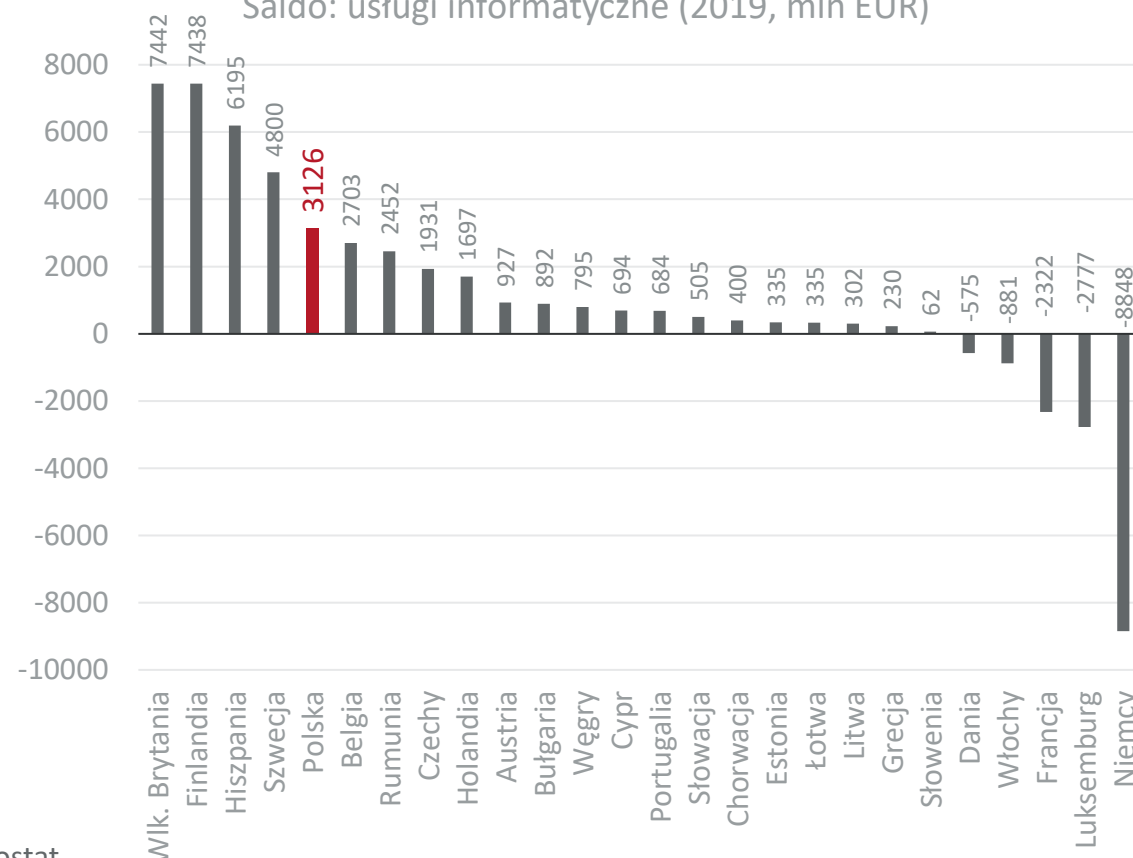
Biorąc pod uwagę wielkość eksportu usług informatycznych jesteśmy na 9. miejscu w UE.

W całej UE największym eksporterem są Niemcy (eksport na poziomie 23.353 mln EUR), Holandia (14.419 mln EUR) i Francja (13.187 mln EUR). Polska jest na 9. miejscu. Ale jeżeli weźmiemy na tapet saldo obrotów usługowych (tj. różnicę między eksportem a importem) to awansujemy już na piąte miejsce. Jest to o tyle ważna statystyka, że np. Niemcy z pierwszego miejsca spadają na ostatnie! Biorąc pod uwagę saldo obrotów na pierwszym miejscu jest Wielka Brytania, następnie Finlandia, Hiszpania, Szwecja i Polska.

Eksport: usługi informatyczne (2019, mln EUR)

Saldo: usługi informatyczne (2019, mln EUR)

Źródło: Eurostat

Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w Polsce

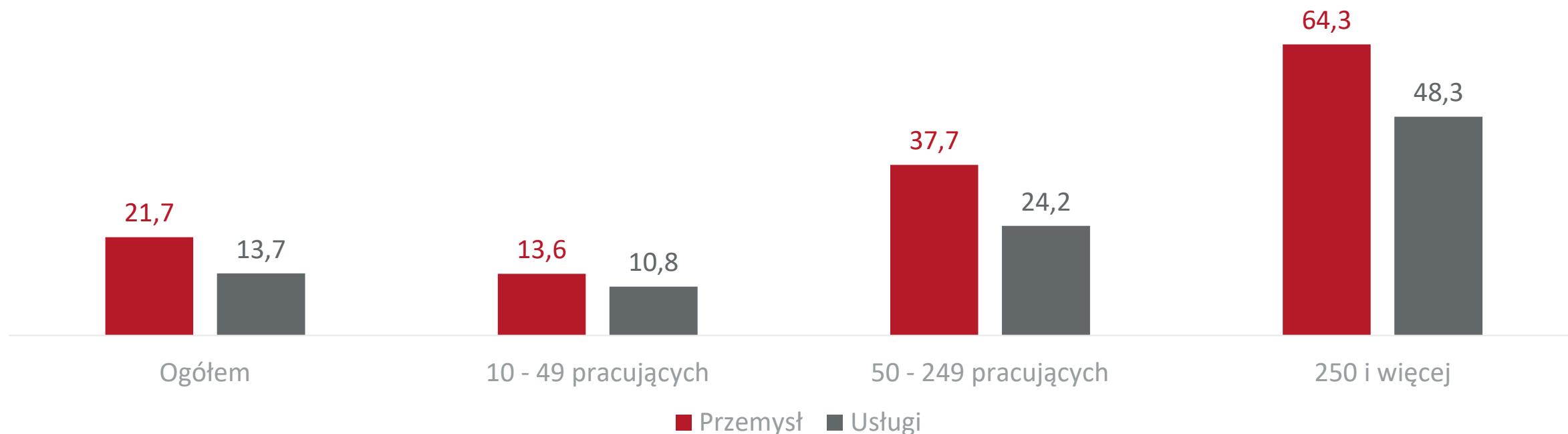
Na kolejnych stronach przedstawimy najważniejsze wyniki z badania Głównego Urzędu Statystycznego dot. innowacyjnych firm w Polsce w okresie 2017-2019.

Więcej przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie było w przemyśle

W latach 2017–2019 udział przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie w sektorze przedsiębiorstw przemysłowych wyniósł 21,7%, a w usługach – 13,7%. Biorąc pod uwagę wielkość zatrudnienia, największy odsetek przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie, zarówno jeśli chodzi o przemysł jak i usługi, odnotowano wśród podmiotów zatrudniających ponad 250 osób.

Przedsiębiorstwa aktywne innowacyjnie w latach 2017 - 2019 wg liczby pracujących

Główny Urząd Statystyczny za przedsiębiorstwo aktywne innowacyjnie uznaje takie, które w badanym okresie wprowadziło przynajmniej jedną innowację produktową lub procesów biznesowych lub realizowało w tym okresie przynajmniej jeden projekt innowacyjny, który został przerwany lub zaniechany w trakcie badanego okresu (niezakończony sukcesem) lub nie został do końca tego okresu ukończony (tzn. jest kontynuowany).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

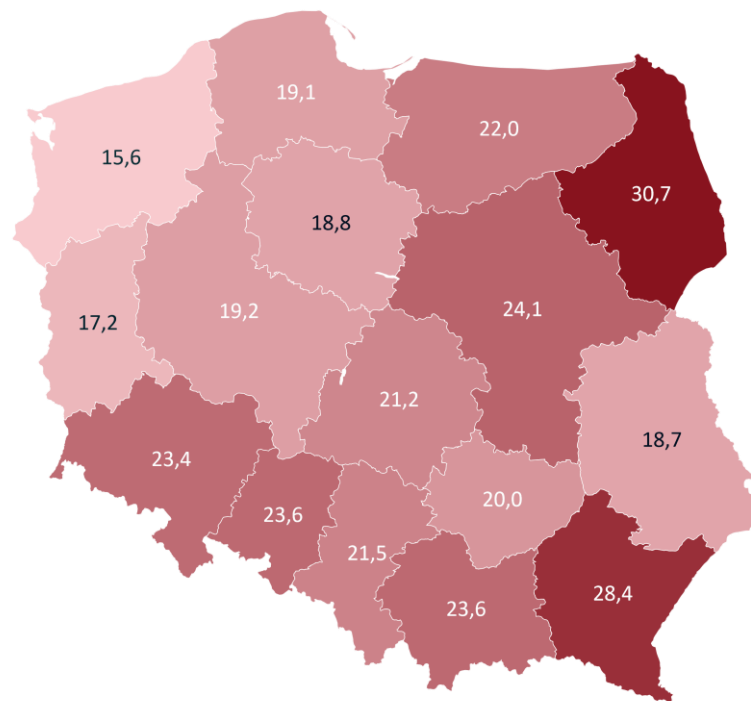
Największe skupienie przedsiębiorstw **przemysłowych** aktywnych innowacyjnie odnotowano w województwach:

- Podlaskim (30,7%)
- Podkarpackim (28,4%)
- Mazowieckim (24,1%)

Największe skupienie przedsiębiorstw **usługowych** aktywnych innowacyjnie odnotowano w województwach:

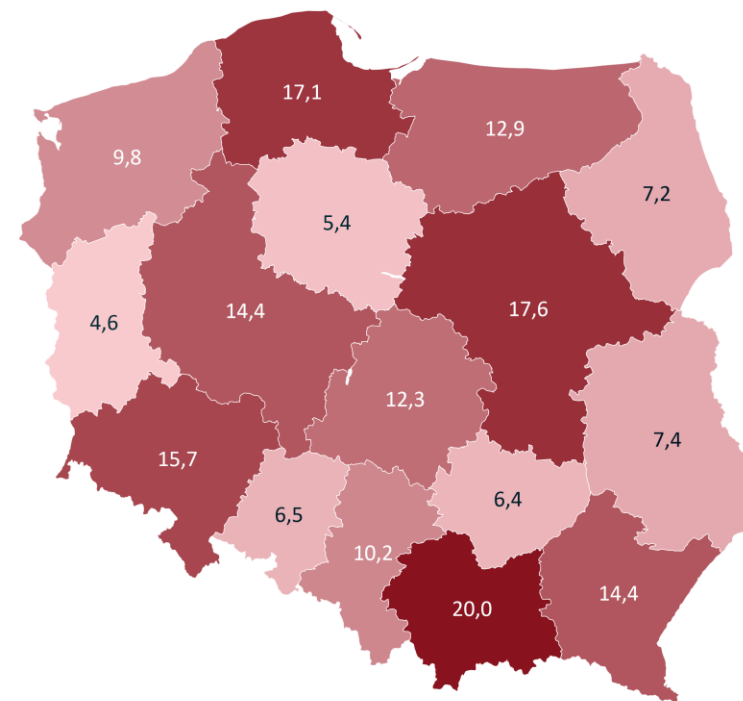
- Małopolskim (20,0%)
- Mazowieckim (17,6%)
- Pomorskim (17,1%)

Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych aktywnych innowacyjnie

Obsługiwane przez usługę Bing
© Microsoft, Wikipedia

Odsetek przedsiębiorstw usługowych aktywnych innowacyjnie

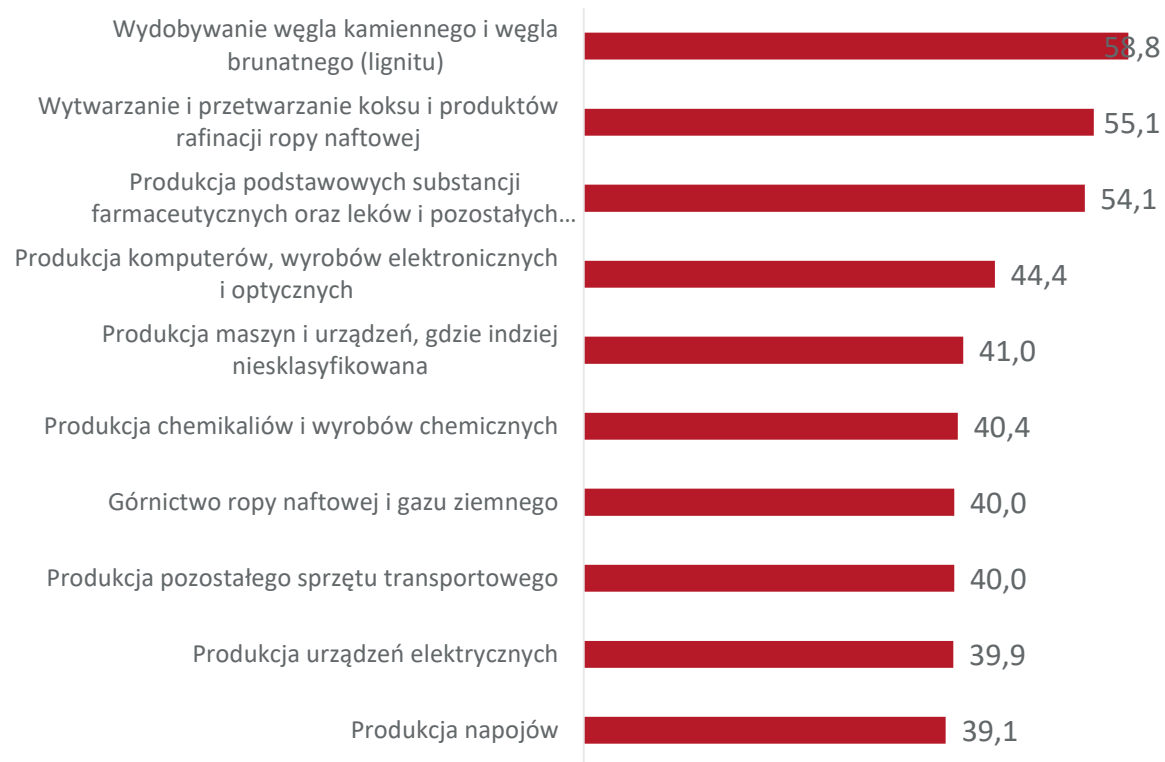
Obsługiwane przez usługę Bing
© Microsoft, Wikipedia

Główny Urząd Statystyczny za przedsiębiorstwo aktywne innowacyjnie uznaje takie, które w badanym okresie wprowadziło przynajmniej jedną innowację produktową lub procesów biznesowych lub realizowało w tym okresie przynajmniej jeden projekt innowacyjny, który został przerwany lub zaniechany w trakcie badanego okresu (niezakończony sukcesem) lub nie został do końca tego okresu ukończony (tzn. jest kontynuowany).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Przedsiębiorstwa **przemysłowe** aktywne innowacyjnie wg PKD (10 działów o największym odsetku)

Przedsiębiorstwa **usługowe** aktywne innowacyjnie wg PKD (10 działów o największym odsetku)

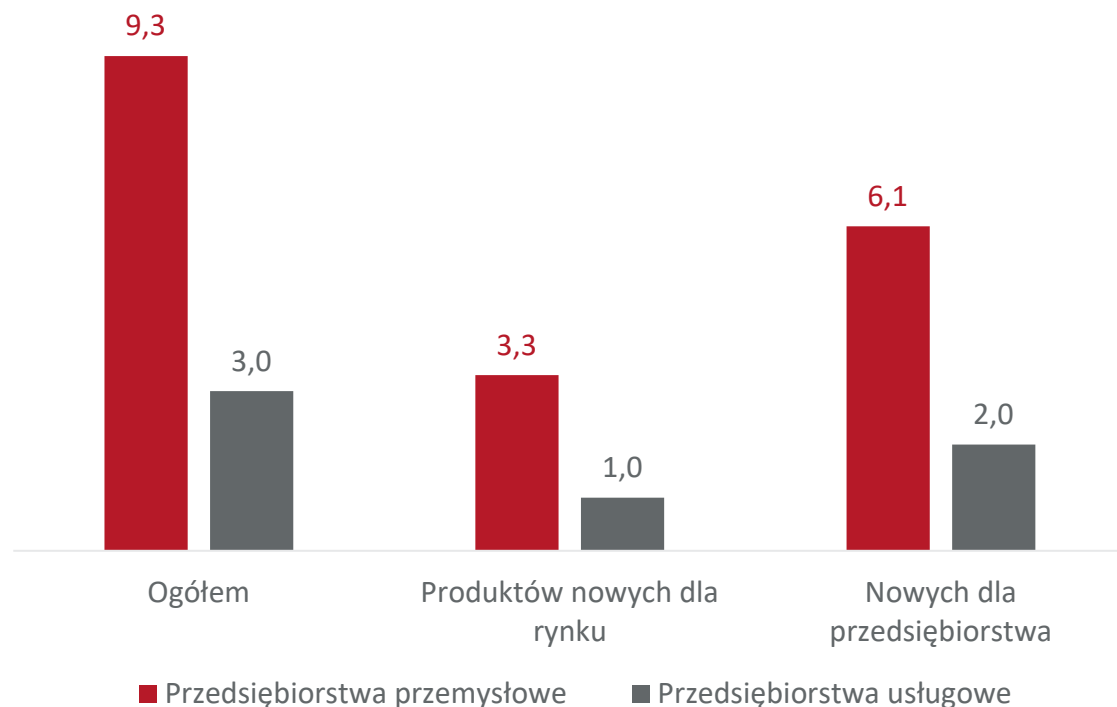

* Główny Urząd Statystyczny za przedsiębiorstwo aktywne innowacyjnie uznaje takie, które w badanym okresie wprowadziło przynajmniej jedną innowację produktową lub procesów biznesowych lub realizowało w tym okresie przynajmniej jeden projekt innowacyjny, który został przerwany lub zaniechany w trakcie badanego okresu (niezakończony sukcesem) lub nie został do końca tego okresu ukończony (tzn. jest kontynuowany).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Przychody netto ze sprzedaży nowych lub ulepszonych produktów jako % przychodów ze sprzedaży ogółem

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Sprzedaż nowych lub ulepszonych produktów odpowiadała za ponad 9% przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw przemysłowych. Trzy branże o największym udziale sprzedaży innowacyjnych produktów to:

1. Produkcja urządzeń elektrycznych (27,2% udziału),
2. Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (23,2%),
3. Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (21,8%).

W przypadku przedsiębiorstw usługowych sprzedaż nowych lub ulepszonych produktów była mniej znacząca i odpowiadała za około 3% przychodów ze sprzedaży. Trzy działy o największym udziale sprzedaży innowacyjnych produktów to:

1. Telekomunikacja (24,5% udziału),
2. Badania naukowe i prace rozwojowe (21,6%),
3. Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana (15,4%).

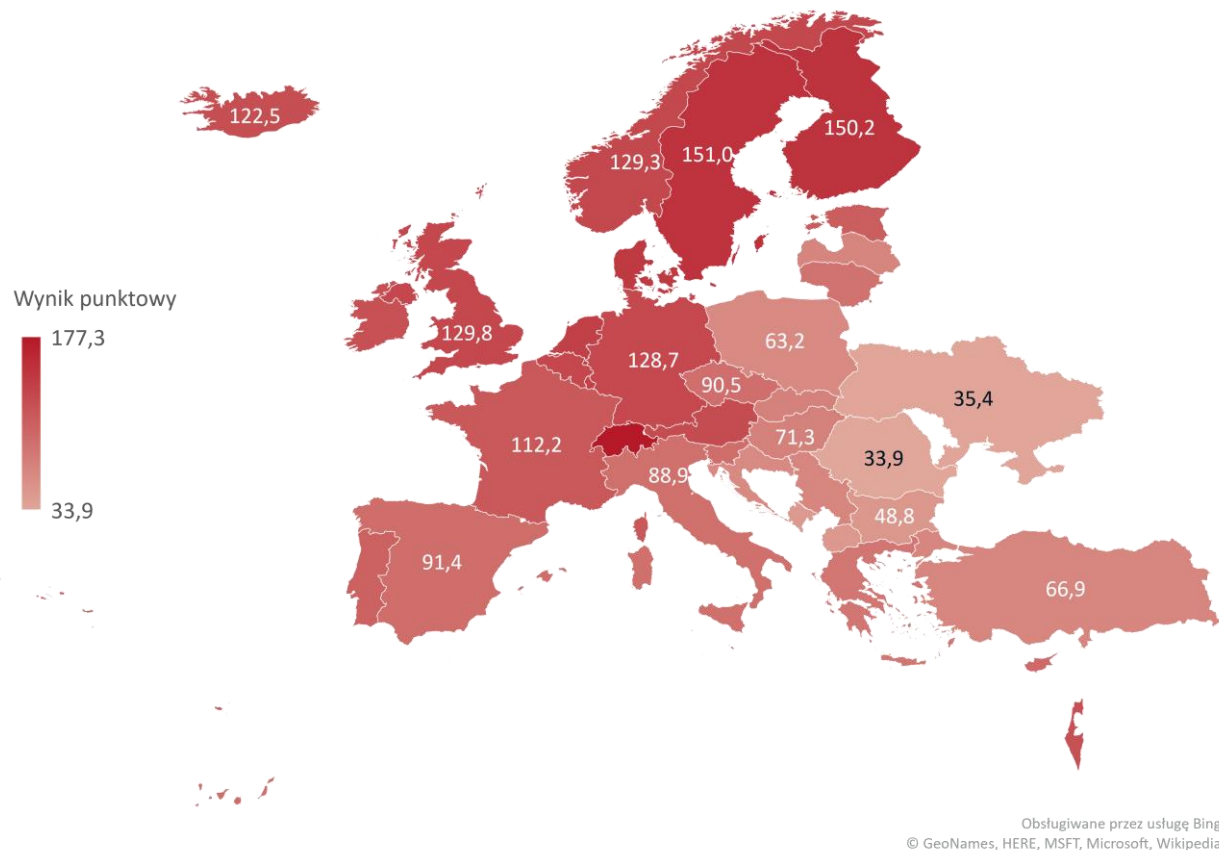

Rankingi innowacyjności

Rankingi innowacyjności stanowią ciekawe źródło informacji porównawczych, jednakże należy je traktować bardziej jako ciekawostkę aniżeli wyznacznik stanu faktycznego. Na kolejnych stronach prezentujemy pozycję Polski w trzech wybranych rankingach.

Europejski Indeks Innowacji 2019

Im ciemniejsza czerwień tym kraj osiągnął lepszy wynik w rankingu
Źródło: Komisja Europejska

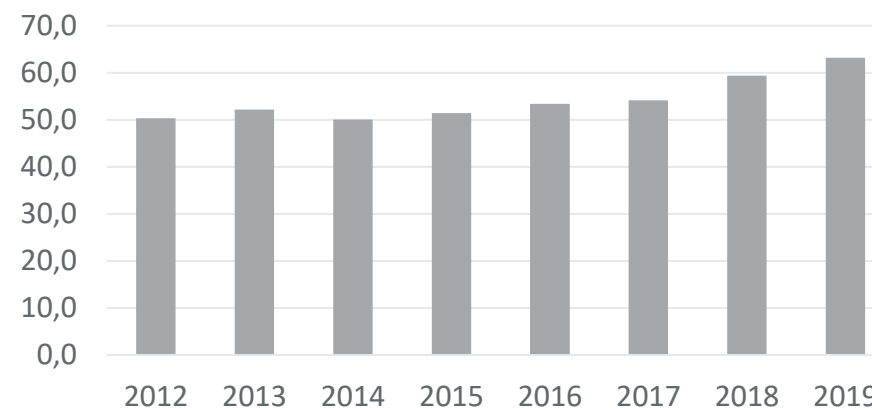
W sporządzanym cyklicznie rankingu Komisji Europejskiej, Europejskim Indeksie Innowacji, Polska zdobyła 66,2 pkt. co było czwartym najgorszym wynikiem spośród krajów UE i siódmym spośród wszystkich badanych krajów.

Największym innowatorem okazała się Szwajcaria, która zdobyła 177,3 punktów. Wśród krajów Unii Europejskiej najlepszy wynik osiągnęła Szwecja (151,0 pkt), Finlandia (150,2) i Dania (144,4).

W porównaniu do rankingu z 2011 r. wynik punktowy Polski zwiększył się o 12,9 pkt. co było wynikiem lepszym od średniej dla całej UE (10,5 pkt.). Największy skok jakościowy odnotowano na Litwie (wzrost o 27,3 pkt.), na Malcie (24,4 pkt.) i na Łotwie (22,6 pkt.).

Mimo dosyć przeciętnej pozycji Polski w rankingu, warto zwrócić uwagę, że od 2015 r. nasz wynik systematycznie poprawia się.

Wynik Polski w kolejnych edycjach rankingu EII

Wynik Polski w poszczególnych obszarach rankingu

W tabeli poniżej zaprezentowaliśmy wynik Polski na tle lidera rankingu i wyniki dla całej Unii Europejskiej. Bardzo dobry wynik osiągnęliśmy w pozycji „Otoczenia sprzyjające innowacjom”, w której znacznie przekroczyliśmy wynik całej UE i byliśmy stosunkowo blisko Szwajcarii.

Z drugiej strony, słabo wypadliśmy w pozycji „Innowatorzy”, w której badana jest innowacyjność małych i średnich przedsiębiorstw.

Wynik Polski w poszczególnych obszarach rankingu na tle Szwajcarii i Unii Europejskiej

Kraj	Indeks innowacji	Zasoby ludzkie	Systemy badawcze	Otoczenie sprzyjające innowacjom	Finanse i wsparcie	Inwestycje przedsiębiorstw	Innowatorzy	Powiązania	Majątek intelektualny	Wpływ na zatrudnienie	Wpływ na sprzedaż
Szwajcaria	177,3	229,4	233,2	305,5	187,2	220,6	143,7	178,5	152,3	116,1	121,1
UE	110,5	113,0	114,5	176,5	113,1	129,1	90,9	113,3	93,4	107,9	103,3
Polska	63,2	68,4	33,0	218,4	45,9	94,5	14,5	41,8	67,6	98,5	57,2

Źródło: Komisja Europejska

Bloomberg Innovation Index 2021 (w nawiasie liczba punktów / zmiana pozycja względem poprzedniej edycji):

1. Korea Południowa (90,49 / +1)
2. Singapur (87,76 / +1)
3. Szwajcaria (87,60 / +1)
4. Niemcy (86,45 / -3)
5. Szwecja (86,39 / 0)
6. Dania (86,12 / +2)
7. Izrael (85,50 / -1)
8. Finlandia (84,46 / -1)
9. Holandia (84,29 / +4)
10. Austria (83,93 / +1)
-
23. Polska (73,38 / +2)

Źródło: Bloomberg Innovation Index 2021

Według najnowszej odsłony rankingu innowacyjności przygotowanego przez Bloomberg'a Korea Południowa została okrzyknięta najbardziej innowacyjną gospodarką na świecie, wyprzedzając m.in. Singapur i Szwajcarię.

Polska uplasowała się na 23. miejscu z wynikiem 73,38 punktów. W porównaniu do edycji 2020 awansowaliśmy o dwie pozycje.

Bloomberg Innovation Index mierzy innowacyjność kraju w siedmiu obszarach:

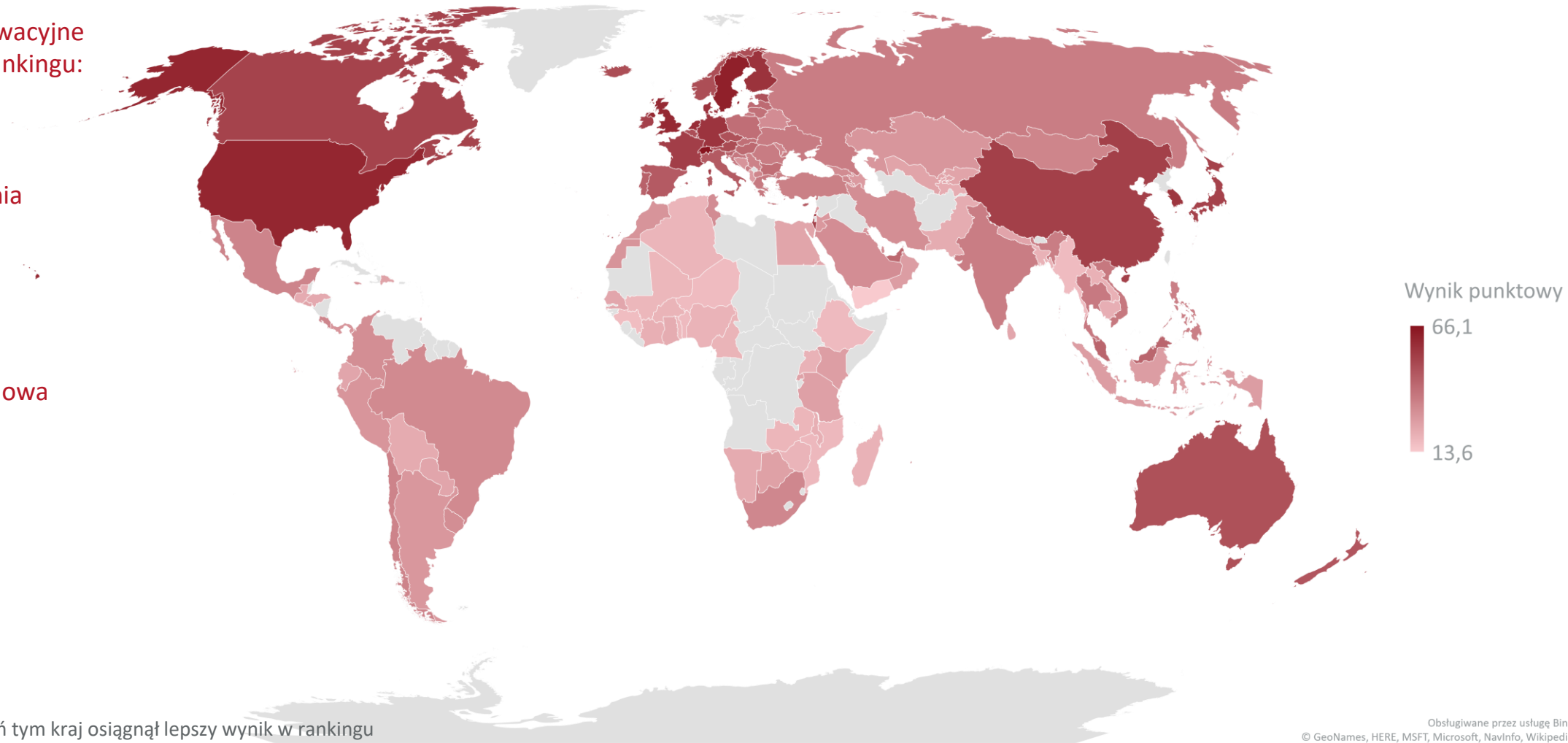
1. Nakłady na R&D,
2. Wartość dodana przemysłu,
3. Produktywność,
4. Zaawansowanie technologiczne,
5. Wydajność szkolnictwa wyższego,
6. Koncentracja naukowców,
7. Działalność patentowa.

Global Innovation Index 2020 – ranking Światowej Organizacji Własności Intelektualnej

Najbardziej innowacyjne gospodarki wg rankingu:

1. Szwajcaria
2. Szwecja
3. USA
4. Wielka Brytania
5. Holandia
6. Dania
7. Finlandia
8. Singapur
9. Niemcy
10. Korea Południowa
- ...
38. Polska

Kontakt:

Polski Fundusz Rozwoju S.A.

ul. Krucza 50

00-025 Warszawa

Infolinia PFR

800 800 120

+48 22 703 43 00

E-mail: info@pfr.pl

PFR S.A wspiera i pobudza do rozwoju młode, innowacyjne firmy oraz przyszłych przedsiębiorców.

Robi to poprzez realizację dedykowanych programów edukacyjnych, dzięki którym zarówno projekty na etapie pomysłu, jak i już działające firmy mogą znaleźć inicjatywę dostosowaną do swoich potrzeb. Działalność skierowana do innowatorów realizowana jest przez Departament Rozwoju Innowacji w trzech obszarach:

Edukacja

Rozwijanie kompetencji obecnych i przyszłych innowatorów oraz ich wiedzy na temat dostępnych programów inwestycyjnych i rozwojowych.

Sieciowanie

Łączenie pomysłów, kapitału i kompetencji, mające na celu wygenerowanie jak największej liczby wartościowych projektów.

Programy tematyczne

Horyzontalne programy tematyczne dla wybranych branż, w ramach których przedsiębiorcy mogą otrzymać kompleksowe usługi w zakresie edukacji i sieciowania

Wszystkie programy są dostępne na portalu startup.pfr.pl - który spełnia funkcję bazy wiedzy dla przedsiębiorców.

